

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesnických technologií a staveb

Myslivecké stavby pro odchov a péči o drobnou zvěř v Plzeňském kraji

Bakalářská práce

Autor: Lenka Košařová

Vedoucí práce: Ing. Radim Löwe

2021

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Košařová

Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Myslivecké stavby pro odchov a péči o drobnou zvěř v Plzeňském kraji

Název anglicky

Hunters buildings for rearing and care of small game in Pilsen Region

---

Cíle práce

Cílem práce je popsat jednotlivé myslivecké stavby určené pro odchov zvěře v odchovných a stavby pro péči o drobnou zvěř v honitbách.

Metodika

Bude zpracována literární rešerše popisující podrobně jednotlivé typy mysliveckých staveb. Stavby budou rozděleny do skupin a popsány jejich funkce a možné konstrukce. V praktické části bude zvoleno modelové území v Plzeňském kraji a v rámci něho budou zjištěny a popsány stavby a zařízení pro drobnou zvěř. Dále budou navštíveny a popsány odchovny pro hlavní druhy drobné zvěře, které se nacházejí v modelovém území nebo v jeho blízkosti.

Doporučený rozsah práce

rešerše min. 40 stran, praktická část min. 20 stran

Klíčová slova

drobná zvěř, myslivecké stavby, myslivecká zařízení, odchovny drobné zvěře

---

Doporučené zdroje informací

GEROLD, Wandel. Myslivecká zařízení v honitbách. Praha. GRADA Publishing. 2007. 296 s. ISBN 978-80247-2050-0.

HANÁK, Karel. a kol. Stavby pro plnění funkcí lesa. Praha. 2008. 304 s. ISBN 978-80-87093-76-4.

LESPROJEKT. Obory pro chov spárkaté zvěře – Typizační směrnice. Brandýs nad labem. Ministerstvo lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČR. 1988.

POKORNÝ, Jan. Vodní hospodářství. Stavby v rybářství. Informatorium. 2009. 324s. ISBN 978-80 7333-071-2.

RAHN, Jörg. Práce v honitbě. Praha. GRADA Publishing. 2008. 127s. ISBN 978-80-247-2568-0.

SCHMID, Anton. Posedy – návody na stavbu, výkresy, konstrukce. Praha. GRADA Publishing. 2006. 127 s. ISBN 80-247-1531-7.

VOSÁTKA, Josef. Myslivost: ochrana přírody, chov zvěře a zvířat, lov. 1. vyd. Ilustrace František Liebl, Miroslav Míča, Bohumil Siegl. Praha: Druckvo, 2013. Myslivost pro praxi. ISBN 978-80-87668-08-5.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – FLD

Vedoucí práce

Ing. Radim Löwe

Garantující pracoviště

Katedra lesnických technologií a staveb

Konzultant

doc. Ing. Karel Zlatuška, CSc.

Elektronicky schváleno dne 7. 12. 2018

doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 2. 2019

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 04. 2019

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma Myslivecké stavby pro odchov a péči o drobnou zvěř v Plzeňském kraji vypracovala samostatně pod vedením Ing. Radima Löwe a použila jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědoma, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. O vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne 20. 4. 2021

Podpis autora

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Radimu Löwe za vedení a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce, pracovníkům bažantnic a mysliveckým hospodářům za možnost návštěvy a poskytnutí potřebných informací.

Abstrakt:

Změny, které se začaly provádět v krajině v minulém století (scelování polních komplexů), se velkou vahou podílely na snížení populace drobné zvěře. V důsledku tohoto se začal rozšiřovat umělý chov bažanta obecného, na kterého je zaměřena má bakalářská práce. Cílem práce bylo popsat jednotlivé myslivecké stavby a zařízení pro odchov a následnou péči o drobnou zvěř. V praktické části byl proveden terénní průzkum v odchovných a bažantnicích na území Plzeňského kraje. Průzkum se uskutečnil na podzim roku 2020 a v předjaří roku 2021. Během návštěvy byly zjištěny údaje o stavbách a zařízeních a jejich rozměry a počty na daném území. Dále byla zjištěna všeobecná charakteristika území a pořízena fotodokumentace zařízení. V závěru práce jsou srovnány výměry staveb pro odchov bažanta a také myslivecká zařízení a jejich četnost v bažantnicích. Zjištěné informace o počtech staveb a zařízení a jejich konstrukčních rozměrech mohou posloužit nejen pracovníkům těchto zařízení, ale i jako zdroj cenných informací pro vznik nových bažantnic a odchoven.

Klíčová slova: odchovny, bažantnice, bažant obecný (*Phasianus colchicus*),

Abstract

Changes performed to the countryside in the last century (unification of field complexes) largely participated in the small game number's decrease. As a result of these changes began an artificial breeding of the common pheasant, which is the subject of my bachelor thesis.

The aim of my thesis is to describe particular gamekeeping construction for a breeding and keeping of the small game. In the practical part a field research in the pheasantries and breeding facilities in the Pilsen region was accomplished.

This research was held in the autumn of 2020 and early spring of 2021. During the visit, data on buildings and equipment and their dimensions and number were found in the territory. Furthermore, the general characteristics of the territory were identified and photo documentation of the equipment was taken. At the end of the work, the areas of buildings for the pheasant breeding were compared, as well as game-keeping equipments and their frequency in pheasantries. The ascertained information on the number of buildings and equipment and their design dimensions can serve not only to the pheasantries operatives but also as a source of valuable information for the development of new pheasantries and pheasant breeding facilities.

Keywords: breeding facilities, pheasantry, Common pheasant (*Phasianus colchicus*)

Obsah

1. Úvod.....	12
2. Cíle práce.....	13
3. Literární rešerše.....	14
3.1. Rozdělení zvěře.....	14
3.2. Bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>).....	15
3.2.1. Biologie bažanta obecného.....	16
3.2.2. Rozmnožování	17
3.2.3. Potrava.....	17
3.2.4. Etologie.....	18
3.3. Péče o bažantí zvěř.....	19
3.4. Bažantnice.....	20
3.5. Chov bažanta obecného.....	22
3.5.1. Líhňářský provoz.....	23
3.5.2. Odchov kuřat.....	25
3.5.3. Přepuštění kuřat do přírody.....	26
3.6. Materiál vhodný pro stavbu mysliveckých staveb a zařízení	27
3.6.1. Ochrana dřevěných konstrukcí.....	27
3.7. Myslivecká zařízení pro příkrmování a odchyt bažantí zvěře	28
3.7.1. Zásyp pro bažanty.....	29
3.7.2. Napajedla.....	29
3.7.3. Náhonec.....	30
3.7.4. Podražec.....	31
3.7.5. Vlček.....	32
3.8. Opatření pro zvyšování kvality životního prostředí.....	32

3.8.1. Zvěrní políčka.....	33
3.8.2. Remízky.....	33
3.8.3. Biopásy.....	34
4. Metodika.....	36
4.1. Sběr dat.....	36
4.2. Charakteristika vybraných chovů.....	36
4.2.1. Bažantnice Rokycany.....	37
4.2.2. Bažantnice Zemětice-Merklín.....	38
4.2.3. Bažantnice Pohoří.....	39
5. Výsledky.....	40
5.1. Odchov a technické vybavení jednotlivých bažantnic.....	40
5.1.1. Bažantnice Rokycany.....	40
5.1.2. Bažantnice Zemětice – Merklín.....	42
5.1.3. Bažantnice Pohoří.....	44
5.2. Porovnání bažantnic a odchoven.....	49
5.2. Technické výkresy zásypů.....	53
6. Diskuze.....	55
7. Závěr.....	57
8. Seznam literatury a použitých zdrojů.....	58

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků:

Obr. 1: Zásyp pro bažanty

Obr. 2: Napajedlo

Obr. 3: Náhonec

Obr. 4: Podražec

Obr. 5: Vlček

Obr. 6: Remízek

Obr. 7: Biopás

Obr. 8: Poloha bažantnice Rokycany

Obr. 9: Voliéra pro bažanty

Obr. 10: Zásyp pro bažanty

Obr. 11: Poloha bažantnice Zemětice – Merklín

Obr. 12: Voliéra pro bažanty

Obr. 13: Zásyp pro bažanty

Obr. 14: Poloha bažantnice Pohoří

Obr. 15: Ostruhárna

Obr. 16: Voliéra pro bažanty

Obr. 17: Přeháněcí chodba

Obr. 18: Zásyp pro bažanty

Obr. 19: Krmítko

Obr. 20: Napaječka

Obr. 21: Technický výkres zásypu v bažantnici Rokycany (kóty v cm)

Obr. 22: Technický výkres zásypu v bažantnici Zemětice – Merklín (kóty v cm)

Obr. 23: Technický výkres zásypu v bažantnici Pohoří (kóty v cm)

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Průměrná spotřeba různých složek potravy bažanta za jeden rok

Tabulka 2: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Rokycany

Tabulka 3: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Zemětice-Merklín

Tabulka 4: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Pohoří

Seznam grafů:

Graf 1: Porovnání výměr vybraných bažantnic

Graf 2: Výměra voliér v m² pro jednotlivé sledované bažantnice

Graf 3: Počty bažantů ve voliérách v jednotlivých sledovaných bažantnicích

Graf 4: Počet jedinců bažanta obecného na 1 m² plochy voliéry

Graf 5: Počet bažantů na 1 zásyp ve sledovaných bažantnicích

Graf 6: Porovnání počtů zásypů, krmítek a zvěřních políček

Graf 7: Porovnání počtů napajedel v jednotlivých bažantnicích

1. Úvod

V minulosti byla drobná zvěř nedílnou součástí zemědělské krajiny. V důsledku změn, které se začaly provádět v krajině od 80. let minulého století (zakládání velkých polních komplexů, nástup chemizace, používání mechanizace), došlo k razantnímu poklesu populací drobné zvěře a tento stav přetrvává dodnes.

Výstavbou vhodných mysliveckých staveb a zařízení v honitbách bychom mohli podpořit rozvoj populace a ochránit drobnou zvěř před predátory a nepříznivými klimatickými podmínkami. Práce je zaměřena na jednotlivé stavby a zařízení pro odchov bažanta obecného (*Phasianus colchicus*), jelikož zajíc polní (*Lepus europaeus*) a ostatní druhy drobné zvěře se ve volné přírodě ve sledovaných lokalitách vyskytují v nižších počtech a myslivecký management, který zde probíhá, je primárně zaměřen na správné hospodaření s bažantí zvěří s cílem zvýšit její populaci a zefektivnit její intenzivní chov. Pro správnou funkci mysliveckých zařízení je důležité jejich vhodné umístění v krajině, které je limitováno tím, kde se zvěř shromažďuje (domovské okrsky, teritoria), ukrývá a putuje za potravou. Počty umístěných zařízení se určují podle velikosti území, terénu krajiny a také podle počtu chované zvěře.

2. Cíle práce

Cílem bakalářské práce bylo popsat jednotlivé myslivecké stavby a zařízení pro drobnou zvěř (konkrétně pro bažanta obecného) ve vybraných honitbách s uznanými bažantnicemi a jejich odchovnách. Ve vybraných bažantnicích a odchovnách v Plzeňském kraji provést terénní průzkum, zjistit a popsat technickou vybavenost mysliveckých staveb a zařízení a provést porovnání jejich vlivu na chov bažanta obecného.

3. Literární rešerše

V literární rešerši je popsána biologie a chov bažanta obecného (*Phasianus colchicus*). Dále jsou popsána myslivecká zařízení pro příkrmování a odchyťová zařízení pro bažantí zvěř.

3.1 Rozdělení zvěře

V dřívějších dobách se používalo rozdělení na honbu vysokou a nízkou. A to z důvodu, že k vysoké honbě patřily druhy zvěře, které směla lovit pouze šlechta. Nízká honba zahrnovala tu zvěř, kterou mohl lovit i prostý lid (Hanzal et. al., 2016).

Poté se zvěř začala rozdělovat na srstnatou a pernatou, dále podle významu na zvěř užitkovou a škodnou a podle velikosti na velkou a drobnou. Mottl (1966) dodává, že členění na užitkovou a škodnou nemůže být zcela přesné, jelikož škodná zvěř bývá užitečná při hubení škodlivého hmyzu a hlodavců.

V dnešní době se ustálilo rozdělení na zvěř srstnatou a zvěř pernatou. Vosátka (2013) doplňuje, že dochází ke změnám v pohledu na význam jednotlivých druhů zvěře, proto termín, „škodná“ zmizel z myslivecké mluvy, i když v praxi se stále vyskytuje.

Zvěř se dělí na srstnatou velkou a drobnou a na pernatou velkou a drobnou (Fost et. al., 1975).

- Zvěř srstnatá:

velká: srnec obecný (*Capreolus capreolus*), jelen evropský (*Cervus elaphus*), daněk skvrnitý (*Dama dama*), los evropský (*Alces alces*), kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*), muflon (*Ovis musimon*), prase divoké (*Sus scrofa*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medvěd hnědý (*Ursus maritimus*), vlk obecný (*Canis lupus*)

drobná: zajíc evropský (*Lepus europaeus*), králík divoký (*Oryctolagus cuniculus*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), jezevec lesní (*Meles meles*), vydra říční (*Lutra lutra*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), kočka divoká (*Felis*

silvestris), lasice kolčava (*Mustela nivalis*), tchoř tmavý (*Mustela putorius*), tchoř stepní (*Mustela eversmannii*), veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

- Zvěř pernatá:

velká: tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), krocan divoký (*Meleagris gallopavo*), drop velký (*Otis tarda*), orel skalní (*Aquila chrysaetos*), orel mořský (*Haliaeetus lbicilla*), orlovec říční (*Pandion haliaetus*), výr velký (*Bubo bubo*)

drobná: bažant obecný (*Phasianus colchicus*), bažant královský (*Syrmaticus reevesii*), tetřívka obecná (*Tetrao tetrix*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), koroptev polní (*Perdix perdix*), husa divoká (*Aser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), lyska černá (*Fulica prior*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), holub doupňák (*Columba oenas*), hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*), sluka lesní (*Scolopax ruficollis*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*), kvíčala obecná (*Turdus pilaris*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), káně lesní (*Buteo buteo*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), potápka roháč (*Podiceps cristatus*), racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*), vrána obecná (*Corvus corone*), havran polní (*Corvus frugilegus*), straka obecná (*Pica pica*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), kavka obecná (*Corvus Monedula*)

3.2 Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

V zoologickém systému se bažanti řadí do řádu hrabavých – *Galliformes*, čeledi *Phasianidae* – bažantovití, podčeledi *Phasianinae* – bažanti. Podčeleď zahrnuje hlavně rod *Phasianus* – bažant s velkým zastoupením geografických ras druhu *Phasianus colchicus* a dále okrasné bažanty z nichž jsou nejznámější zejména *Syrmaticus reversi* Gray – bažant královský, *Chrysolophus pictus* – bažant zlatý, *Chrysolophus amherstiae* – bažant diamantový, *Gennaeus nycthemerus* – bažant stříbrný a *Tragopan satyra* – bažant satyr. Hlavním rozlišovacím znakem kohoutů je jejich zbarvení. Rozdíly ve zbarvení u slepic nejsou významné.

Bažant se neřadí mezi původní evropské druhy. Rod *Phasianus* pochází z asijského kontinentu. Bažant obecný (*Phasianus colchicus*) v Evropě byl aklimatizovaný jako první. Je pravděpodobné, že až do 16. století byl v Evropě pouze bažant obecná kolchický (*Phasianus colchicus colchicus*), který pocházel z černomořské oblasti (Komárek et. al., 1991).

Dobře se přizpůsobil našim podmínkám a velmi rychle se rozšířil. Již tehdy byl u nás úspěšně chován v bažantnicích. V minulém století k nám byly dováženy další poddruhy bažanta obecného, a to především z východní Asie bažant obecný obojkový (*Phasianus colchicus torquatus* GM.) a z Mongolska bažant obecný sedmiříčský (*Phasianus colchicus mongolicus*). Z Japonska byl dovezen bažant pestrý (*Phasianus versicolor*). Postupným křížením poddruhů bažanta obecného a bažanta pestrého vznikl nynější bažant obecný (Forst et al., 1975).

3.2.1 Biologie bažanta obecného

Pohlavní rozdíly se projevují hlavně zbarvením. Kohouti jsou pestří, kdežto slepice, které sedí na vejcích a starají se o kuřata, jsou zbarvené tak, aby unikly pozornosti predátorů. Průměrná hmotnost kohouta činí 1,3 kg, slepice okolo 1 kg (Rakušan et al., 1979). Jeho základní zbarvení je sytě bronzové, hlavu a krk má tmavomodré, nad světlou červenou pouškou, za hlavou vztyčitelné růžky. Původnímu bažantu kolchickému chyběl bílý obojek, ale vlivem křížení se dnes setkáváme většinou s částečným nebo úplným obojkem.

Stáří kohoutů se určuje podle hmotnosti, délky klínu a ostruh. Mladí kohouti mají menší hmotnost, kratší klín a tupé kratší ostruhy. U slepic se věk určuje podle délky klínu a zbarvení spodní strany prstů – mladé slepice mají spodní stranu nažloutlou, kdežto staré slepice šedou. Pohlavní dospělost nastává u obou pohlaví v 8.–10. měsíci věku. Dospělý bažant je polygamní. Podle některých autorů je u divoce žijících populací, kde není chov záměrně usměřňován, je poměr pohlaví vyrovnaný nebo s malou převahou slepic. Z hospodářského a chovatelského hlediska je nutné udržovat stavy bažantů v širším poměru pohlaví (Hanuš a Fišer, 1975).

3.2.2 Rozmnožování

Rozmnožování bažantů začíná tokem, který probíhá od února do března. Bažantí zvěř žije v polygamii, tzn. jeden kohout a více slepic. Kohouti v době toku jsou navzájem nesnášenliví a tvrdě brání své teritorium. Snůška slepic ve volných honitbách začíná od poloviny dubna. Slepice zakládají hnízdo (mělký důlek, vystlaný suchým materiálem). Počet vajec v hnízdě se pohybuje v rozmezí 10–18 kusů (Rakušan et al. 1979). Hnízda obvykle najdeme na slunných místech při okraji lesa, podél cest, na lukách a mezích, v křovinách, pícninách a obilovinách. Vejce jsou tvarově i barvou velmi variabilní, nejčastější zbarvení je olivově zelenošedé až olivově hnědé. V náhradních snůškách nacházíme vždy menší počet vajec. Po snesení posledního vajíčka, trvá 1–2 dny, než slepice zasedne na hnízdo. Zpočátku sedí neklidně, ale po 14 dnech své hnízdo jen nerada opouští. Kuřata se začínají líhnout 24. den. Ztráty na snůškách, způsobované mechanizací při sklizni, škodnou zvěří, nepříznivými povětrnostními podmínkami se podle různých autorů pohybují od 42 % do 85 %. Bažantí kuřata začínají poletovat po 7. dni a zpravidla v 7. týdnu života již normálně létají. Avšak do 10. týdne jsou závislé na péči slepice. Koncem září jsou již samostatná a se slepice můžeme vidět jen kuřata bažantů z pozdních snůšek (Hanuš a Fišer, 1975).

3.2.3 Potrava

Potravu bažant získává sběrem nebo vyhrabáváním, přičemž používá zobák k vybírání semen a bobulí z hloubky až 6 cm. Hmyz polyká celý, dužnatou potravu vyklovává. Ze zelené potravy si vybírá jen křehké lodyhy nebo lístky. Potrava mladých bažantů v prvních 3 týdnech života se skládá převážně ze živočišné složky, zejména drobný hmyz (mšice, ploštice, mravenčí kukly, kovařící, dřepčící, nosatci, housenky motýlů). Od 4. týdne začíná převládat složka rostlinná. Potravu dospělých bažantů zkoumal Farský (1948), který zjistil, že váhově tvoří 24,5 % potrava živočišná, 63,8 % rostlinná a 11,4 % kamínky a písek. V rostlinné složce byla zjištěna semena stromů, semena a hlízy plodin, semena plevelů a zelené části rostlin. V živočišné složce byli zastoupeni převážně červi, hlemýždi, nosatci, mandelinky, chrousti, kovařící a jejich larvy, housenky. Také se často nalézali myši a hraboši.

Předpokládá se, že množství potravy, které bažant denně spotřebuje, má celoročně stejné složení, jaké ukázaly výsledky analýz. Průměrnou spotřebu různých složek potravy bažanta za jeden rok uvádí Tabulka 1.

Tabulka 1: Průměrná spotřeba různých složek potravy bažanta za jeden rok (Hanuš a Fišer, 1975).

potrava živočišného původu	7,1 - 9,1 kg
semena lesních stromů	3,3 – 4,2 kg
semena a hlízy různých zemědělských plodin	3,5 – 4,6 kg
semena plevelů, lesní buřeně apod.	2,6 – 3,4 kg
vegetačních částí rostlin	9,0 – 11,5 kg

Vosátka (2013) uvádí, že nejvhodnější podmínky má bažant v nížinách a lužních lesích, kde má nejvíce rostlinné a živočišné potravy. Po celý rok jsou pro bažanta ideální polní lesíky a remízky. Bažanta můžeme nalézt i v pahorkatinách až do nadmořské výšky 700 m.

3.2.4 Etologie

Ve volné přírodě dochází k rozpadu bažantích hejnek odchovaných slepicemi od 12. do 15. týdne jejich stáří. V září se mladí bažanti rozdělují do skupin podle pohlaví. Před obdobím lovu se v honitbě setkáváme s oddělenými hejny kohoutů a slepic, jejich soudržnost se udržuje i během zimy. V zimě se bažanti soustřeďují v porostech s dostatkem krytu a potravy. Slepice tvoří skupinky s 10–30 jedinci. Kohouti tvoří malé skupinky se 3–4 jedinci a několika málo slepicemi. Ve skupinách kohoutů je vymezena nadřazenost, uplatňující se u zásypů a v době toku. Nejsilnější a nejstarší kohouti se stávají vládci teritoria a harému slepic, ostatní jsou odsunuti do pozice poddaných. V březnu dominantní kohouti již ovládají svoje okrsky a pečlivě si je hlídají (Hanuš a Fišer, 1975).

Kozlova (1947) uvádí, že v této době kohouti svůj okrsek pravidelně obcházejí po stejných trasách, přičemž se na určitých místech hlasitě ozývají. Vytlačení kohouti

se uchylují k hranicím hájených okrsků, ke slepicím se dostanou pouze v době, kdy dochází k soubojům dominantních sousedících kohoutů.

Rozloha teritoria kohouta se pohybuje od 0,5 – 2 ha, což závisí na hustotě zazvěření. Nadbytek kohoutů bez slepic působí rušivě na průběh toku a hnízdění. Kohouti se vzdávají svého teritoria tehdy, když všechny slepice zahrní. Zimní skupiny slepic se na jaře rozpadají na menší skupinky, dosud však není známo, jak dochází k jejich vytváření a volbě partnerů. V tomto období často dochází k soubojům i mezi slepicemi. I u slepic se projevuje nadřazenost starších a silnějších. Taber (1949) uvádí, že na ekologicky výhodném stanovišti zahrní 2/3 starších a pouze 1/3 mladých slepic, tzn. že mladé slepice jsou staršími ze vhodných stanovišť vytlačovány. Je to možná i jedna z příčin společných snůšek.

Souboje mezi kohouty se omezují na oboustranné výhružné postoje a výpady, které někdy končí opravdovým bojem, převážně nekrvavým. Poranění jsou vzácná, zabití soupeře zcela ojedinělé. Při ohrožení bažant rychle utíká nebo vzlétá. Pokud je překvapen náhle, přitiskne se k zemi a snaží si ukrýt alespoň hlavu. Reakce na nebezpečí je rychlejší než u ostatních druhů zvěře. Při letu na kratší vzdálenosti může bažant dosahovat rychlosti až 80 km/h., v podstatě však nerad létá a letem se brzy unaví (Hanuš a Fišer, 1975).

3.3 Péče o bažantí zvěř

Wolf (1983) popisuje, že mysliveckou péčí o zvěř se rozumí chov zvěře, její ochrana, péče a zdravotní stav. Součástí péče je zlepšování podmínek pro život zvěře, ale je důležité zůstat v souladu se zájmy lesního a zemědělského hospodaření.

Hanzal et. al. (2016) uvádí, že drobná zvěř vždy byla indikátorem kvality prostředí. Hospodaření v naší krajině bylo pro drobnou zvěř nevhodnější do poloviny 20. století. Počátkem problémů bylo v 50. letech scelování pozemků za účelem zvyšování výnosů a zajištění potravin pro poválečnou republiku. Intenzifikace zemědělské výroby pokračuje do současnosti. Díky tomu se naše krajina stala nehostinnou nejen pro drobnou zvěř, ale také pro bezobratlé živočichy a malé obratlovce.

Myslivecký řád popisuje zásady v péči o zvěř. První zásadou je zřizování krmných zařízení, mezi které patří krmelce, zásypy, a hlavně jejich údržba. Dalšími důležitými prvky jsou budování napajedel, které zvěř využívá v době sucha a zakládání remízů jako kryt pro zvěř. Myslivci jsou povinni v době nouze, a to především v zimním období, přikrmovat zvěř. Pokud mají možnost, zakládají krmná políčka s vhodnými plodinami (ČMMJ, 2004).

Cílem chovu je zachovat rovnováhu mezi stavy zvěře a prostředím, dále pak udržení kvality genofondu a úpravu početních stavů. Právě tyto činnosti odlišují myslivost od pouhého lovectví (Červený et. al., 2013).

3.4 Bažantnice

Bažantnictví se na našem území začalo rozvíjet díky šlechtě, která našla v bažantech oblibu. První zmínky o zakládání bažantnic byly již za panování císaře Karla IV., který nechal založit bažantnici u svého loveckého zámku v Králově Dvoře (Hanzal et al., 2016). Bažantnice je část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů.

Růžička (2004) zmiňuje, že podle zdrojů se za nejstarší považuje bažantnice Mšecká u Slaného. V 16. století bylo v Čechách zřízeno již asi 68 bažantnic. Židlochovice se do historie zapsaly v 16. století, díky své vysoké kvalitě chovu. Úroveň chovu a tradice bažantů z českého území měly zásluhu na tom, že bažant, který byl z našeho území, byl nazýván bažantem českým.

Podle zákona se bažantnicí může stát část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů. Posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, kterým bude vymezena část honitby jako bažantnice, nám určuje vyhláška č. 7/2004 Sb. (Česko, 2004).

Mezi základní podmínky pro chov bažantů patří výměra bažantnice, která by měla být nejméně 100 ha souvislých honebních pozemků v rámci uznané honitby. Bažantnice musí být tvořena nejméně 25 ha lesních pozemků, nebo pozemky s keři a také dalšími dřevinami.

Nadmořská výška je jedním z limitujících faktorů výskytu bažanta, neboť s ní souvisí klimatické vlivy (průměrná roční teplota, úhrn srážek, výška sněhové

pokrývky a délka jejího trvání), na kterých závisí přežití bažantů. Proto je stanovena maximální nadmořská výška 700 m. na celém území bažantnice. Růžička (2004) doplňuje, že výskyt bažanta byl zaznamenán i v nadmořské výšce 800 m, ale populace byly velmi řídké. Důležitý je také trvalý přirozený zdroj vody, který využívá bažantí zvěř v bažantnici. Prostředí s dostatečným krytem a potravou má velký předpoklad k dobrému prospívání bažantí zvěře, a pokud je i dostatek vody, jsou splněné nejdůležitější podmínky pro setrvání bažanta v honitbě.

Další podmínkou je písemný souhlas vlastníků, jednotlivých honebních pozemků, které jsou navrženy na bažantnici. Vlastníci musí souhlasit se zřízením bažantnice, umístěním mysliveckých zařízení navržených ve studii (§4) a s návrhem, který je doporučený k budoucím porostním úpravám na jejich pozemcích (Česko, 2004).

Pro zřízení je také důležitá podmínka, která určuje roční objem vypouštěných bažantů ve výši nejméně 1500 kusů. Takové množství vypuštěné zvěře by mělo odlišit bažantnici od lokalit, do kterých uživatelé honiteb vypouští bažanty nepravidelně a v menším množství za účelem podpory přirozených početních stavů. Alternativou za stanovený počet vypuštěné bažantí zvěře z umělého chovu je přítomnost dostatečného počtu přirozeně se vyskytujících bažantů z divoké populace. Dostatečný počet bažantů nám uvádí vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. Ustanovení § 9 odst. 2 nám říká, že minimálním počtem v části honitby, která je bažantnicí je 28 jedinců bažantí zvěře na 100 ha při zachování poměru pohlaví (Česko, 2004).

Hodnocení výskytu divoké populace není záležitostí jednorázovou za aktuální rok, ve kterém je bažantnice zakládána, ale provádí se za období předcházejících 5 let. V bažantnici je důležitá lesní část prostředí, která ovlivňuje kvalitu biotopu pro bažanty, ale také i zemědělská část má velký podíl na prosperování chovu. V historii se bažant sžil s kulturní krajinou a začal pronikat i do zcela zemědělských oblastí. V zemědělském prostředí mu nevyhovují rozsáhlé lány polí a otevřená krajina, ve které nemá dostatek krytu před nepříznivými klimatickými

podmínkami a predátory. Růžička (2004) doplňuje, že jsou pro bažanta důležité i volné plochy, které využívá v době toku nebo na kterých se může slunit či osychat peří (Růžička, 2004).

Vyhláška, která nabyla účinnosti dne 1. 2. 2004, se nevztahuje na již uznané bažantnice včetně řízení o vymezení části honitby jako bažantnice, která byla zahájena před účinností vyhlášky, kromě ustanovení o způsobu vyznačování bažantnice. Vyhláška by měla přispět k odpovědnějšímu přístupu k intenzivním chovům bažantů, ke správné etice lovu a také by měla být přínosná při tvorbě krajiny a zlepšování přírodních podmínek pro život bažantí zvěře (Česko, 2004).

3.5 Chov bažanta obecného

Stav životních podmínek bažantů (i koroptví a dalších druhů pernaté zvěře) se v průběhu jeho chovu na našem území značně změnil. Snížila se možnost přirozené reprodukce ve volných honitbách, ale i v bažantnicích. Současně se začaly zvyšovat požadavky na odstřel bažantů z komerčních, sportovně-loveckých i reprezentačních důvodů. Řešením této situace se stal umělý chov. (Hromas et al., 2000).

V přirozeném chovu je nejdůležitější péče myslivců při zlepšování podmínek prostředí, v příkrmování a ochraně zvěře. Tento způsob chovu je především závislý na přírodních podmínkách, které ve velké míře ovlivňují způsob chovu. Hanuš a Fišer (1975) zmiňují, že pro zajištění optimální produkce je potřeba sledovat každoroční přírůst a podle něho plánovat odstřel tak, aby zůstal kmenový stav nedotčen. Bažant je u nás rozšířen i v čistě polních honitbách, ale v zimním období vyžaduje plochy trvalých krytin, jako jsou lesíky, remízky a křoviny. Hlavním předpokladem pro úspěšný chov je honitba s dostatkem vody a nabídkou přirozené potravy.

Současně s divokým chovem se od 20. let minulého století začal ve větší míře používat i polodivoký chov. Princip polodivokého chovu spočívá v záměrném odebírání vajec z hnízd, aby se zvýšila produkce násadových vajec. Tímto způsobem nebyl ohrožen přírůst ve volné přírodě, jelikož bažantí slepice zahnízdily při druhé snůšce. Polodivoký chov se využívá i v případě záchrany snůšek na ohrožených plochách. Především jsou to hnízda v blízkosti

frekventovaných cest, na loukách s intenzivní produkcí píce nebo ta, která může vybrat škodná (Behnke a Claussen, 2007).

Tento způsob sice částečně pomohl zvýšit počet bažantů ve volné přírodě, ale pro svou nízkou efektivitu líhnutí (různý věk a zdravotní stav vajec) a následný složitý odchov byl tento způsob zcela nahrazen voliéroovým odchovem.

Od 70. let minulého století se začal rozvíjet intenzivní voliéroový odchov. Proces tohoto odchovu bažantů se skládá z několika činností – komorování chovného hejna v ostruhárnách, sběr vajec, líhnutí vajec v umělých líhních a odchov bažantů. Výhodou tohoto chovu je získání kvalitních vajec, přičemž produkce není závislá na počasí v době hnízdění. Také je možné získat násadová vejce dříve, než v přírodě a odchovat kuřata v odpovídajícím zařízení bez závislosti na počasí. Pro tento druh chovu je nezbytné zajistit prevenci, hygienu chovu a ochranu před infekčními a parazitárními chorobami (Hanuš a Fišer, 1975).

3.5.1 Líhňářský provoz

Hromas et. al. (2000) uvádí, že ostruhárny slouží k umístění chovného hejna. Ostruhárny jsou přenosné či trvalé voliéry nebo klece, kde bažantí zvěř produkuje vejce. Kontrola v ostruhárnách by měla probíhat několikrát denně, pokud možno jednou osobou ve stejné barvě ošacení. Nasbíraná vejce odkládáme do košů nebo do speciálních krabic a odnášíme do skladu.

Forst et. al. (1975) doplňuje, že snůška by měla být sbírána dvakrát denně, mimo dobu možného poškození vajec slunečním svitem nebo ranními mrazíky, kdy je nebezpečí naklování vajec.

Vytrídíme vejce s popraskanou, nedostatečně zvápnělou nebo porézni skořápkou, vejce enormně malá či naopak velká (dvoužloutková). Vejce znečištěná blátem či trusem, se mechanicky očistí nebo otrou vlhkým hadrem, který je namočený v 1 % roztoku chloraminu. Vejce neomýváme. Vejce se skladují v písku nebo profilových proložkách na špičce s náklonem 45° vlevo, další den vpravo (každodenní odklon o 90°). Skladují se v místnosti s vlhkostí 60 % a teplotou 10-14 °C. Vejce se dále dezinfikují proti choroboplodným zárodkům přímo v líhni

nebo ve zvláštní místnosti parami formaldehydu. Páry působí 20-30 minut (Hromas et al., 2000).

Líhnutí rozdělujeme na líhnutí pod kvočnami a líhnutí v umělé líhni.

- Líhnutí pod kvočnami

Jako kvočny se volí lehčí plemena slepic, jako např. japonky, zakrslé vlašky, nebo krůty, které obsednou větší počet vajec a mají vyšší tělesnou teplotu, avšak hmotností a nemotorností mohou vejce rozbít. Každá kvočna musí být zbavena vnitřních a vnějších cizopasníků a nesmí trpět žádnou ze sdělných nemocí. Pro líhnutí se osvědčili kukaně bez dna postavené na holé zemi, v níž se dá lépe udržet vlhkost potřebná pro vývoj zárodku. Pitná voda je umístěna v blízkosti kukaně, aby kvočna nemusela opouštět hnízdo. Při krmení je z hnízda sundána, aby se vajíčka mohla chladit. Pověřená osoba v první třetině líhnutí odstraní z kukaně neoplozená vajíčka a v druhé třetině odstraní vajíčka s uhynulým zárodkem. V posledních dnech kontroluje stav líhnutí, vyjímá vylíhlá kuřata, která dává oschnout pod umělou kvočnu (Forst et al., 1975).

- Líhnutí v umělé líhni

Vzdušná vlhkost se v mechanických líhních a dolíhních pohybuje okolo 65 % až 90 % při teplotě 37,8 °C.

Líhně rozdělujeme na:

- Líhně s přirozeným oběhem vzduchu jsou stolového nebo kufříkového typu. Líhně se snadno instalují a mají velkou přesnost, používají se při polodivokém chovu. Nevýhodou bývá malá kapacita a ruční manipulace, např. při obracení.
- Líhně s nuceným oběhem vzduchu jsou líhně s ventilátorem, u nás se používají BIOS, VICTORIA nebo NATIONAL, které mají maximální automatizaci provozu a malou pracnost. Líheň má velkou kapacitu vajec. Všechna vkládaná vejce musí být nenasazená a dva dny před koncem inkubace se musí přenést do dolíhni (Hromas et al., 2000).
- Komorové líhně jsou určeny pro větší počet vajec. Používají se pouze ve velkokapacitních líhních.

Prohlídky vajec se provádí prosvěcování na oplozenost 7., 14. a 21. den inkubace, ale pokud je v líhni dostatek místa kontrola se neprovádí, neboť prohlídky jsou časově náročné.

Třídění kuřat probíhá po vylíhnutí (cca 12 hodin). Vyřadí kuřata nevyklubaná, kuřata se zbytky vaječné skořápky nebo přischlé blány, kuřata s rozklesnutými stojáky. Vyřazená kuřata se posílají do kafilérie. Ve stejnou dobu můžeme kuřata sexovat (třídít dle pohlaví). Pro jednodenní kuřata se doporučuje přeprava v noci. Pro přepravu se používají krabice s oddíly. Převoz musí být prováděn v teple. V této době kuřatům k výživě slouží dosud nestrávený vaječný žloutek (Hromas et al., 2000).

3.5.2 Odchov kuřat

Komorové odchovny jsou montované stavby z různých materiálů, jako je dřevotříska, prkna apod., lze využít i zděné stavby. Často se využívají po důkladné dezinfekci i starší typy drůbežáren. Podlahy mohou být prkenné nebo betonové (Hanus a Fišer, 1975).

Komorové odchovny se nejčastěji staví pro 300–400 kuřat. Výška odchovny 1,80–2,50 m, celková plocha měří 12–16 m², jelikož na 1 m² se počítá s 20–25 kuřaty. Dveře se otvírají ven a nad prahem jsou umístěny desky vysoké 40 cm, aby kuřata nevybíhala při otevření. V rozích odchovem jsou umístěny jehlancovité vložky vysoké asi 100 cm a při podlaze široké 45 cm, aby se kuřata neušlapávala a neshlukovala v rozích. Z komor do výběhu jsou zabudované otvory v rohu odchovny. Zdrojem tepla pro kuřata jsou keramické zářiče s výkonem 300 W nebo elektrické kvočny BIOS KE 500. Podestýlka je z hoblin z měkkého dřeva nebo ze směsi s řezanou slámou ve vrstvě 5 cm, která vydrží až 10 dní.

Kuřata, po 100 kusech, se v prvních 3–4 dnech rozdělí do kruhů z vlnitého papíru o průměru 120 cm, výšky 50 cm. Nad kruhem je umístěn zářič, který ohřívá vzduch na 32 °C. Během 3 týdnů teplotu snížíme na 25 °C. Kuřata vypouštíme do výběhů po 3. týdnu odchovu. V odchovnách s výběhy setrvávají kuřata až do svých 5 týdnů (Forst et al., 1975).

3.5.3 Přepouštění kuřat do přírody

Výsledky chovu jsou závislé na úspěšné adaptaci odchovaných a vypuštěných bažantů do nového životního prostředí. Způsoby vypouštění bažantů do přírody jsou přímé nebo prostřednictvím vypouštěcích zařízení. Přímý způsob vypouštění je málo nákladný, neboť je potřeba vystavět pouze řadu zásypů, napáječek a lapacích zařízení na škodnou. Bohužel nevýhodou tohoto způsobu je vysoká ztrátovost kuřat. Volným vypuštěním se provádí ve stáří 15. týdenních kuřat na nejvhodnějších místech honitby za vhodného počasí. Při tomto způsobu je nejvyšší ztrátovost kuřat zapříčiněná špatnou adaptabilitou (Hromas et al., 2000).

Prostřednictvím vypouštěcích zařízení se kuřata postupně adaptují na nové prostředí a tím se zajistí pozdější menší toulavost. Tento způsob vyžaduje vyšší náklady na výstavbu zařízení a delší krmení kuřat. Přenosné rámové voliéry malokapacitní jsou menší voliéry. Bažanti se mohou vypouštět z více vypouštěcích míst, a tak rovnoměrně zazvěřit honitbu. Ve voliérách se bažanti adaptují na okolní prostředí alespoň 3 týdny a postupným vypouštěním, nadzdvihnutím voliér, umožníme bažantům se vracet, a tak být nenásilně přepuštěni do volné honitby. Přenosné rámové oplocenky. Bažanty vypouštíme z velkých voliér cca 1 ha. Přepouštění kuřat do přírody je, díky postupnému přeletování vysokých sítí a návratů, pozvolnější a nenásilné. (Hromas et al., 2000).

Vypouštění v 10.–12. týdnu nám snižuje náklady na odchované bažanty, ale zvyšuje ztráty při převodu do honitby. Vypouštění v průběhu dospívání až dospělosti probíhá těsně před hony a tím je zajištěna maximální slovitelnost. Nevýhody jsou vysoké náklady na krmivo, někdy i horší opeření a létavost bažantů (Hromas et al., 2000).

3.6 Materiál vhodný pro stavbu mysliveckých staveb a zařízení

Myslivecké stavby a zařízení se nejčastěji staví z materiálů, jako jsou např. dřevo, ocel, beton, stavební kamenivo. Nejvíce používané je dřevo v kombinaci s dalšími materiály. Dřevo se využívá kvůli vysoké dostupnosti, estetičnosti, jedná se o přírodní materiál, který nenarušuje okolní prostředí. Hlavní devizou tohoto materiálu je relativně nízká cena a nižší náročnost na zpracování. Z důvodů zvýšení trvanlivosti dřeva je potřeba zařídit opatření na jeho ochranu (impregnace) (Rahn, 2008).

3.6.1 Ochrana dřevěných konstrukcí

Základem ochrany dřeva proti hnilobě a dřevokaznému hmyzu je zamezení působení povětrnostních a biologických vlivů, dále volba vhodného konstrukčního systému tak, aby konstrukce byla chráněná i přirozeným způsobem. Baier a Týn (1996) popisují, že napadení dřeva biologickými škůdci probíhá při dostatečné vlhkosti, teplotě, kyslíku a množství substrátu. Zvýšenou pozornost musíme věnovat částím konstrukce, které jsou v přímém kontaktu s půdou. Pro použití dřevěných konstrukcí musí být materiál zbaven kůry, aby se do konstrukce nezavlekl dřevokazný hmyz.

Štefko et al. (2009) uvádí jako hlavní prvky konstrukční ochrany:

- upravit povrch dřeva a spojů, aby byl hladký,
- navrhovat dostatečný přesah střechy, který ochrání stěny před povětrnostními vlivy (srážky),
- u vodorovně kladených obkladů zamezit pronikání srážkové vody správným kladením obkladů přes sebe,
- nepoužívat složité spoje, do kterých může snadno vniknout voda a následně se zde kumulovat,
- ochraňovat vodorovné konstrukce proti působení srážkové vody-oplechováním nebo šikmým úkosem horní strany a zajistit rychlý odtok vody,
- dřevěné hrany vhodně zaoblovat a natírat prostředky na ochranu dřeva.

Úlohou chemické ochrany je zvýšit životnost a bezpečnost dřevěné stavby pomocí vhodných prostředků. V praxi se používají nejčastěji chemické prostředky ze skupin fungicidů (účinná ochrana proti houbám a plísním), insekticidů (ochrana proti hmyzu), dále nátěry proti hoření a povětrnostním vlivům (Štefko et al., 2009).

Chemická ochrana dřeva se navrhuje až po vyčerpání všech ostatních běžných opatření. Dřevo a výrobky ze dřeva se chrání před, nebo po zpracování. Dřevo se může chránit preventivně, nebo dodatečně. Chemická ochrana dřeva se dělí podle trvání ochranného účinku na krátkodobou a dlouhodobou (Štefko et al., 2009).

Podle hloubky průniku ochranného prostředku do dřeva rozlišujeme impregnaci povrchovou, polohlubokou a hlubokou. Impregnační prostředky se aplikují postřikem a nátěrem, máčením nebo poléváním, dále náročnějšími metodami jako impregnace teplo-studenou koupelí, vakuovou, vakuotlakovou impregnací nebo impregnace tlakovědifusním způsobem. Způsoby chemické ochrany se do příslušných tříd dělí dle ohrožení, druhu a sortimentu dřeva, požadované trvanlivosti v konkrétních podmínkách. Nezanedbatelným hlediskem je i požadavek na ochranu zdraví lidí a životního prostředí (Štefko et al., 2009).

3.7 Myslivecká zařízení pro příkrmování a odchyt bažantí zvěře

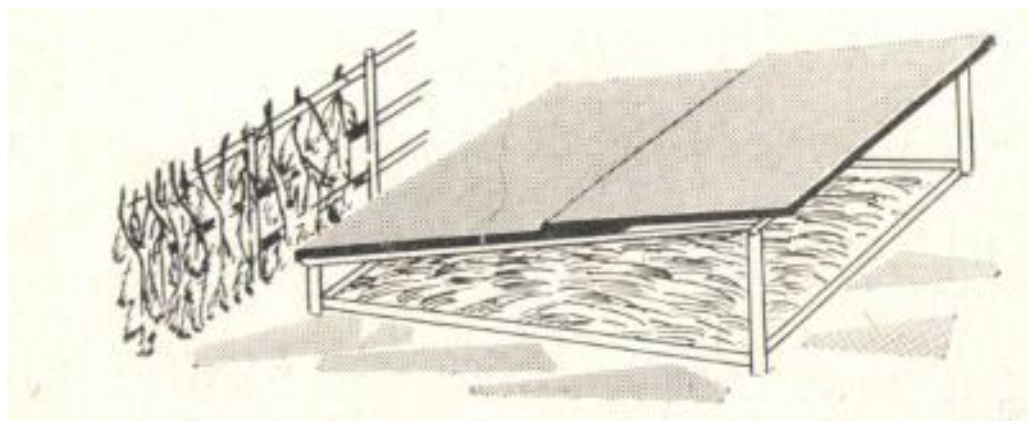
Počet druhů mysliveckých staveb a zařízení záleží na počtech zvěře, kterou chováme a na velikosti a úživnosti honitby v době nouze (Hell a Hromas, 2004).

Krmná zařízení jsou různá podle druhu krmiva, pro které jsou zařízení určena. Počet zařízení v honitbě by měl být přiměřený množství, které je závislé na počtech příkrmované zvěře. Pro bažantí zvěř je ideální počet jeden zásyp na 20–30 bažantů. Zásadou je, že lepší je vybudovat více malých zařízení než málo velkých (Mottl, 1970).

3.7.1 Zásyp pro bažanty

Zásyp pro krmení bažantů by měl být alespoň ze tří stran otevřený. Prostorná pultová střecha, postavená na čtyřech kůlech, z nichž dva na návětrné straně jsou nižší a dva na straně závětrné vyšší. Z této strany se zásyp upravuje, doplňuje a čistí. Před výstavbou zásypu vyhloubíme jámu 0,20 – 0,25 m, kterou pak zasypeme směsí suchého říčního písku, plev a zrní. U zásypů děláme střechu ze slabých prken, překrytých asfaltovou pískovou lepenkou. Při zemi zásyp opatříme dřevěným rámem z tyčí přibitých k nosným kůlům, který zabraňuje rozházení zrna a písku při popelení bažantů (Kokeš, 1974).

Zásypy (Obrázek 1) se musí udržovat v čistotě. Myslivec půdu pod a okolo zásypu řádně překope a povápní alespoň dvakrát do roka (Forst et al., 1975).

Obr. 1: Zásyp pro bažanty

Zdroj: Mottl, 1970

3.7.2 Napajedla

Zabloudil (2009) uvádí, že pokud v honitbě není dostatečný zdroj přírodní vody, musejí myslivci zajistit vodu pomocí napajedel (Obrázek 2). Nejdůležitější je, aby se napajedla udržovala v čistotě a v pravidelných intervalech byla doplňována kvalitní vodou.

Hanzal et. al. (2016) doplňuje, že znečištěná voda bývá u drobné zvěře příčinou úhynu na otravu botulotoxiny. Zabloudil (2009) popisuje, že nejsnáze lze vytvořit zemní napajedlo s fólií, které je kruhovitěho tvaru v průměru asi 120–150 cm a hloubky 40 cm. Spodní část napajedla by měla být ze silné fólie, aby nedocházelo

k poškození prošlápnutím. Dále se umísťují betonová napajedla, která mají rozměry 1x 1 m a hloubku max. 30 cm. Důležité je, aby napajedlo mělo skloněné boky, které umožňují zvláště mladé drobné zvěři vylézt, pokud by do napajedla spadla. Hojně jsou využívána napajedla z plastu, která jsou lehčí a snáze se s nimi manipuluje. Využívají se plastové kotouče s okraji, které se mohou položit na vybraná místa v honitbě. Dále se používají plastové polotovary zahradních jezírek, která lze umístit do vodotečí a vytvořit tak tůňky a rezervoáry vody pro zvěř.

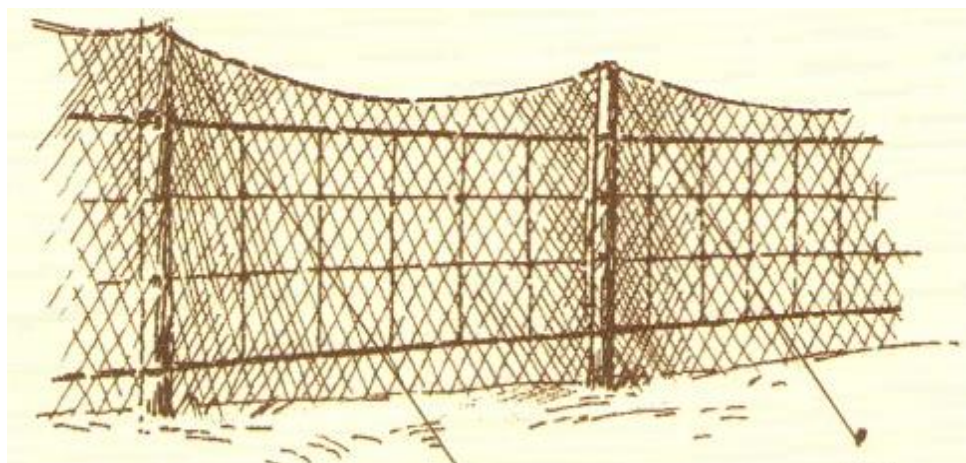

Obr. 2: Napajedlo

Zdroj: www.i-vysocina.cz

3.7.3 Náhonec

V dobře zazvěřených honitbách se k odchytu používá náhonec (Obrázek 3). Je to síť vyrobená ze silonových vláken. V dolní části sítě se vytvoří vak, do kterého bažant spadne, když narazí do sítě. Odchyt je neefektivní při velkém větru (Bejček, 2011).

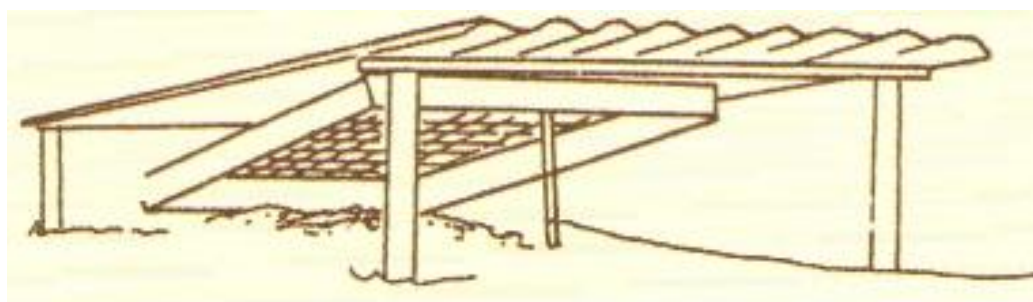

Obr. 3: Náhonec

Zdroj: Bejček, 2011

3.7.4 Podražec

Je to síť, volně zavěšená na rámu, který se umísťuje pod bažantí zásyp. Rám se ponechává stále pod zásypem, aby si na něj bažanti zvykli, až v době odchytu se připevní síť. Rám je podepřen kolíkem, ke kterému se připevní motouz, který vede do maskované odchytné boudy. V době odchytu je v boudě chytač, který podtrhne kolík, když je pod podražcem (Obrázek 4) dostatečný počet bažantů. Zpod sítě se bažanti vybírají a dávají do košů (Hanzal et al., 2016)

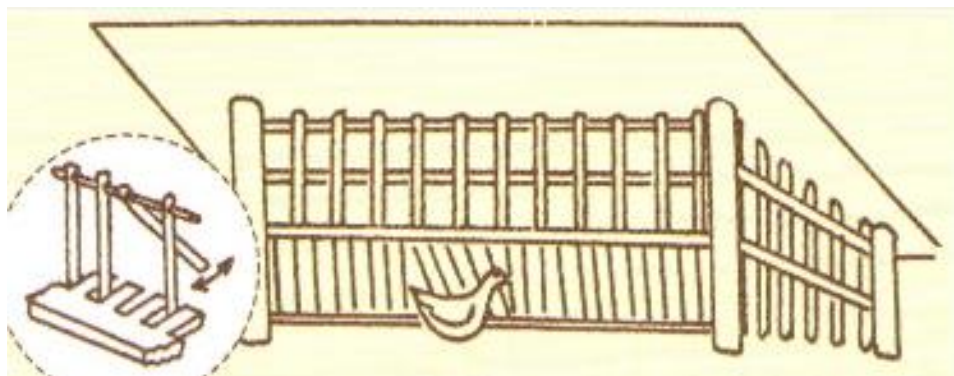
Obr. 4: Podražec

Zdroj: Bejček, 2011

3.7.5 Vlček

Vlčky (Obrázek 5) byly klece s dřevěnou kostrou pokrytou sítí. Na všech stranách byla samočinně sklapovací dvířka nebo samočinné závěry. Používal se pro odchyt koroptve a bažantů. Určitou dobu před odchytem se nechávaly vlčky otevřené a pomocí krmiva se zvěř lákala. Pak se dvířka seřídila tak, aby se otevírala jen dovnitř, ale už ne ven, takže zvěř zůstává chycena. Koroptvím se vlčky dávaly do koroptvích bud nebo do keřů, pro bažanty většinou pod zásypy (Hanzal et al., 2016).

Obr. 5: Vlček

Zdroj: Bejček, 2011

3.8 Opatření pro zvyšování kvality životního prostředí

Kvalitu životního prostředí a přirozenou úživnost honitby můžeme zvyšovat výsadbou nevýnosných dřevin v lesních porostech, zakládáním mysliveckých políček, remízů, biopásů na orné půdě apod. (Vosátka et al., 2013). Realizace těchto opatření pomohou výrazně zvýšit kvalitu životního prostředí pro úspěšný chov bažantí zvěře.

3.8.1 Zvěřní políčka

Políčka pro zvěř mají význam v lesních, polních i smíšených honitbách. Plocha políček by měla činit 4–5 % výměry lesního celku. Na založení políčka vybíráme místa, která mají zůstat trvale odlesněna, plochy pod elektrickým vedením. Dále využíváme plochy, na které se těžko dostává zemědělská technika. Osevní postup je potřeba stanovit dopředu. Vhodné je střídání plodin například píceiny, ozimy, okopaniny a jařiny s podsevem (Sedláková, 2013).

Složení políčka by mělo být celoročně příhodné pro zvěř. Rekultivaci políček provádíme na jaře dalšího roku. Důležité je rozplánování setí jednotlivých plodin, abychom dosáhli úrody v době, kdy už je po žních. Z okopanin nejčastěji sázíme topinambury, brambory, mrkev a řepu. Krytinu nám poskytuje i porost kukuřice, dále pak slunečnice nebo lupina. Krmná kapusta je dvouletá rostlina, která poskytuje kvalitní a dobře stravitelnou píci a v druhém roce nám poskytuje semena. Drobné zvěři poskytuje celoroční kryt. Jetelotrávy jsou nenáročné a poskytují pastvu od jara až do podzimu. Hlavní zástupci jsou jetel luční, kostřava, lipnice a vojtěška setá. Z obilovin se nejvíce používá trsnaté žito, které dobře roste i v nepříznivých podmínkách. Další jsou luskoviny například hrách, peluška, fazol, čočka, bob, sója, vikev. Pro políčka jsou nejlepší bob a lupina. V blízkosti políček je dobré vytvořit rybníčky, napajedla nebo studánky pro zvěř (Sedláková, 2013).

3.8.2 Remízky

Remízky (Obrázek 6) jsou pro zvěř důležité, protože jí zajišťují kryt před nepříznivými podmínkami a také před predátory. Zvěř je využívá hlavně v období hnízdění a kladení mláďat, kdy potřebuje dostatek klidu. Remízky rozlišujeme dvojího typu, a to dočasné a trvalé.

Remízky budujeme na suchých a slunných místech, v okrajových částech se vyskytují nízké a husté keře. V porostu by mělo být zastoupeno bylinné, keřové i stromové patro. Přítomnost vodního zdroje je výhodou, jinak je zapotřebí vybudovat napajedla. Dočasné remízky jsou tvořeny jednoletými i víceletými rostlinami. Vhodné rostliny jsou topinambury, kukuřice, krmná kapusta,

slunečnice. Pernatá zvěř vyhledává kryty tvořené trsnatými trávami (Vosátka et. al., 2013).

Obr. 6: Remízek

Zdroj: autor

3.8.3 Biopásy

Úživnost honitby můžeme také zvýšit zakládáním biopásů (Obrázek 7). Zajišťují zvěři dostatečné množství potravy, klidové a krytové podmínky. Na vytvoření biopásu můžeme využít dotační tituly, ve kterých je podmínkou založení biopásu nejdéle do 31. 5. Směs osiva musí tvořit 65 % jarní obilovina (oves, jarní ječmen, jarní pšenice), 30 % pohanka, 15 % proso, 2 % bílá lupina 0,4 % kapusta. Minimální šíře je stanovena na 6–12 m, ale biopásy musí být od sebe vzdáleny nejméně 50 m a od silnic I. a II. třídy také minimálně 50 m. Je zakázáno používat na biopásech zemědělskou mechanizaci a přípravky na ochranu rostlin do 31. 3. následujícího roku a také je přejíždět zemědělskou technikou (Vosátka et al., 2013).

Obr. 7: Biopás

Zdroj: www.eagri.cz

4. Metodika

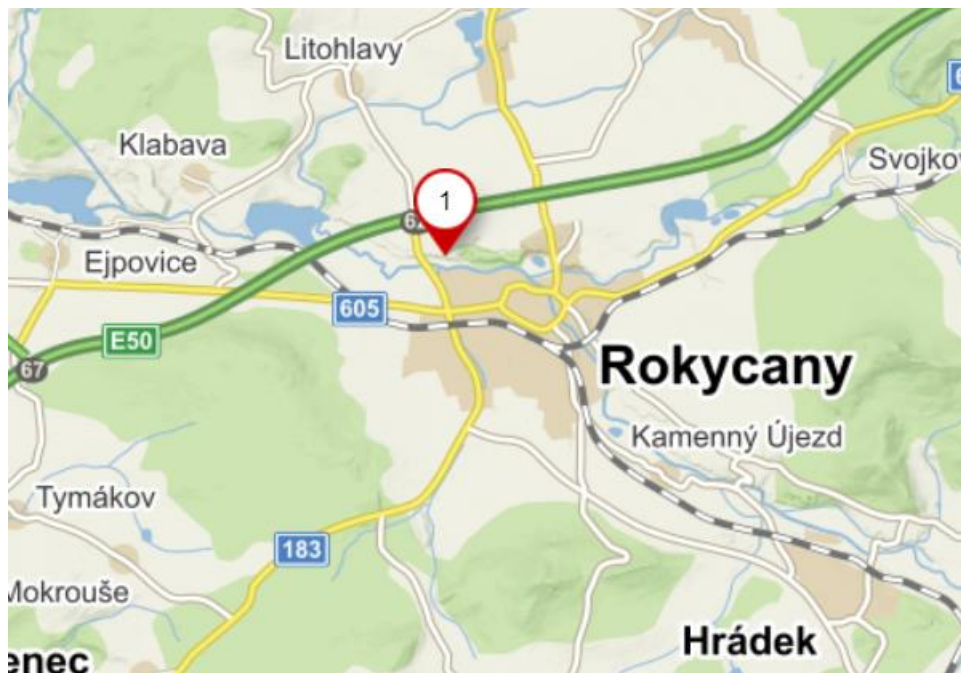
4.1. Sběr dat

Data pro bakalářskou práci byla získána terénním průzkumem v bažantnicích Rokycany, Zemětice-Merklín, Pohoří, které se nacházejí v Plzeňském kraji. Průzkum probíhal v říjnu roku 2020 a v únoru 2021. Terénní průzkum probíhal po domluvě a v daných termínech. Data byla získána formou prohlídek staveb a zařízení a následnými rozhovory s pověřenými osobami. Informace poskytli vedoucí pracovníci firem zabývajících se líhnutím a odchovem bažantů zvěře a v mysliveckých spolcích předsedové a myslivečtí hospodáři. Fotodokumentace byla provedena fotoaparátem značky Nikon COOLPIX P520 a mobilním telefonem Samsung Galaxy Grand Neo. Dále byly provedeny výpočty, zdali zjištěné počty zařízení a vodních zdrojů vyhovují počtům bažantů chovaných v daných bažantnicích. Vyhotovení grafů probíhalo v programu MS Excel.

4.2. Charakteristika vybraných chovů

Odchovny se nacházejí na území Plzeňského kraje. První bažantnice se nachází v okolí města Rokycany, druhá bažantnice v Zeměticích u Merklína (8 km od města Stod) a třetí bažantnice v Pohoří, nedaleko města Plánice na Klatovsku. Osloveno bylo 6 různých honiteb s uznanými bažantnicemi v Plzeňském kraji a pouze 3 souhlasili s provedením terénního průzkumu a poskytnutí informací o odchovu bažantů zvěře.

4.2.1 Bažantnice Rokycany

Obr. 8: Poloha bažantnice Rokycany

Zdroj: www.mapy.cz

Bažantnice Rokycany se nachází v Plzeňském kraji nedaleko města Rokycany (Obrázek 8). Bažantnice je součástí honitby, kterou má pronajatou myslivecký spolek Stráně Rokycany. Celková výměra honitby činí 1 218 ha, z toho 218 ha je plocha bažantnice – lesní plocha zaujímá 50 ha, zemědělská plocha 146 ha a vodní plocha 26 ha. Nachází se v nadmořské výšce 280 m. n.m. v méně členitém terénu. Vodní režim je zajištěn řekou Klabavou, která protéká bažantnicí. Myslivecký spolek každoročně nakupuje bažantí zvěř z líhnařského střediska Liteň, okres Beroun.

4.2.2 Bažantnice Zemětice – Merklín

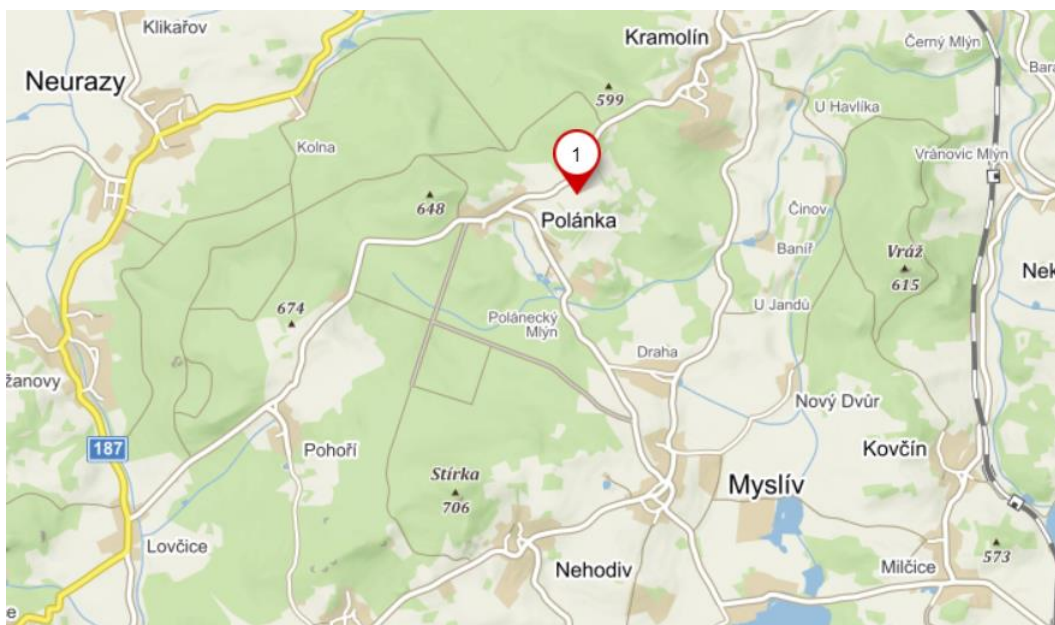
Obr. 11: Poloha bažantnice Zemětice – Merklín

Zdroj: www.mapy.cz

Bažantnice Zemětice – Merklín (Obrázek 11) se nachází v Plzeňském kraji, v okrese Plzeň – jih. Bažantnice leží 8 km jižně od města Stod. Jedná se o bažantnice v rámci honitby. Uživatelem honitby je myslivecký spolek Lověna Zemětice. Celková výměra honitby činí 1 927 ha, z toho se bažantnice rozkládá na 167 ha – lesní půda zabírá 2 ha, zemědělská půda 137 ha, vodní plochy 1 ha a ostatní plochy 27 ha. Bažantnice se nachází v nadmořské výšce 375 m. n. m. Terén je zde méně členitý. Vodní režim je řešený studnou, ze které je voda rozvážena po celé bažantnici. Myslivecký spolek nakupuje bažantí kuřata ve stáří jednoho dne z odchovny Klatovského rybářství v Myslívě.

4.2.3 Bažantnice Pohoří

Obr. 14: Poloha bažantnice Pohoří

Zdroj: www.mapy.cz

Bažantnice Pohoří se nachází na území Plzeňského kraje (Obrázek 14). Bažantnice je součástí honitby Kakov, kterou vlastní Lesy České republiky a je pronajímána panu Karlu Janouškovi. Celková výměra honitby je 1 076 ha, z toho bažantnice zabírá 329 ha. Bažantnice leží v nadmořské výšce 700 m n. m. Jedná se o nejvýše položenou bažantnici ve Střední Evropě. Bažanti odchovaní v této nadmořské výšce jsou velmi odolní a mají větší šanci na přežití. Terén je zde členitý. Vodní režim ve voliérách je zajištěn potokem a studánkou. V bažantnici se také nachází 15 zvěřních políček, každé políčko má rozlohu 1 ha. Pěstuje se zde kukuřice setá (*Zea mays*) nebo topinambur hlíznatý (*Helianthus tuberosus*). V bažantnici se ročně vylíhne 40 000 kuřat bažanta obecného. Dále se v bažantnici odchovávají i jiné druhy pernaté zvěře např.: bažant královský (*Syrnaticus reevesii*), bažant tenebroz, bažant kolchický (*Phasianus colchicus colchicus*), perlička kropenatá (*Numida meleagris*), orebice rudá (*Alectoris rufa*), krocan divoký (*Meleagris gallopavo*) a kachna divoká (*Anas platyrhynchos*).

5. Výsledky

5.1. Odchov a technické vybavení jednotlivých bažantnic

5.1.1. Bažantnice Rokycany

Odchov bažantů začíná od 6 týdnů věku, kdy se nakoupí 250 kuřat bažanta obecného. Bažanti se drží ve 2 voliérách od 6 týdnů věku až do své dospělosti. Z voliér se vypouští až koncem září. Myslivecké spolek ponechává ve voliérách 30 bažantích slepic, které vypouští do bažantnice až na jaře pro oživení populace.

V bažantnici se nachází 2 voliéry o rozměrech 25 x 25 m a výška voliéry činí 3,5 m. Voliéry jsou skleníkové konstrukce (Obrázek 9). Základem voliér jsou do země zabudované betonové pražce (ochrana proti podhrabání predátorů). Konstrukce je potažena pletivem s oky 50 x 50 mm a spodní část voliéry je potažena ještě dalším pletivem s menšími oky. Mezi přechodem velkých a malých ok pletiva je zabudován elektrický ohradník proti predátorům.

Obr. 9: Voliéra pro bažanty

Zdroj: autor

V bažantnici se využívají zásypy o rozměrech 120 x 100 cm, délka sloupků na přední straně je 100 cm a na zadní straně 40 cm. Na celém území bažantnice je rozmístěno 12 zásypů (Obrázek 10).

Obr. 10: Zásyp pro bažanty

Zdroj: autor

Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Rokycany je zapsán v tabulce (Tabulka 2).

Tabulka 2: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Rokycany.

Název zařízení	Počet kusů
Voliéry	2
Zásypy	12
Napajedla	3
Sklad krmiv	1
Celkem	18

5.1.2. Bažantnice Zemětice – Merklín

Jednodenní kuřata nakoupená v počtu 1 000 ks, jsou umístěna do kruhů pod umělé kvočny v počtu 500 kusů/ kruh, ve kterých stráví 1 týden. Po týdnu se kruhy ruší a bažantí kuřata se pohybují volně po boxu. Ve 3. týdnu věku se kuřata začínají pouštět do menší venkovní voliéry, ale na noc se zavírají zpět do budovy. Od 5. týdne se již vypouští do větších voliér, ve kterých zůstávají až do vypuštění.

V bažantnici se nachází 9 voliér (Obrázek 12) o rozměrech 10 x 10 m, které jsou zkonstruovány z ocelových tyčí a přetažené pletivem s oky 50 x 50 mm. V zemi jsou zabudované betonové pražce. Spodní část je vyztužena pletivem s menšími oky.

Obr. 12: Voliéra pro bažanty

Zdroj: autor

V bažantnici se nachází zásypy (Obrázek 13) o rozměrech 130 x 100 cm, délka předních sloupků je 60 cm a zadních sloupků 35 cm. V prostoru bažantnice je rozmístěno 16 zásypů.

Obr. 13: Zásyp pro bažanty

Zdroj: autor

Počty druhů staveb a zařízení v bažantnici Zemětice – Merklín se nachází v následující tabulce (Tabulka 3).

Tabulka 3: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Zemětice-Merklín

Název zařízení	Počet kusů
Voliéry	9
Zvěřní políčka	3
Zásypy	16
Napajedla	20
Sklad krmiv	1
Celkem	49

5.1.3. Bažantnice Pohoří

Ve snůškovém období se v ostruhárnách sesbírá cca 120 000 kusů vajec, která jsou následně prodána nebo použita k líhnutí bažantů. Vejce se po sebrání ošetří (omytí, kontrola stavu, desinfekce) a následně uskladní v lískách před nasazením do líhni. Vejce se do líhni nasazují při teplotě 37 °C a vlhkosti 55 %. Líheň pojme 14 000 kusů vajec, v lískách po 200 kusech. Lísky s vejci se pravidelně přetáčí o 45°. Po 21 dnech se vejce přemístí do dolíhne s teplotou 36,8 °C a vlhkostí 75 %. Po dvou dnech se začínají líhnout kuřata, skořápky zůstávají v lískách a kuřata propadají na rošt pod lískou, na které osychají. Po vylíhnutí se kuřata přemísťují do boxů v odchovně, které jsou vybaveny elektrickou kvočnou a plastovým kruhem. Do kruhu se umísťuje cca 600 kusů bažantích kuřat. Po týdnu se se kruhy odstraňují. Od třetího týdne se za slunečného počasí pouští do venkovních výběhů o rozměrech 7 x 10 m. V osmi týdnech se bažanti umísťují do provizorních voliér (remíz oplocený 3 m vysokou sítí, včetně krmného zařízení a elektrického ohradníku proti predátorům), kde se fixují na místo. Toto zařízení mohou bažanti vrchem volně opouštět a vracet se zpět.

V bažantnici jsou vystavěny 4 ostruhárny (Obrázek 15) o velikosti 0,6 ha. Základem jsou betonové sloupy, které vyztužují dřevěnou konstrukci. Přes trámy je přetažené pletivo s oky 50 x 50 mm a na spodní části pletiva je natažen elektrický ohradník. Horní část je potažena sítí, která je podepírána dřevnými sloupky. V každé ostruhárně je umístěno 1 000 kusů bažantí zvěře, v poměru 1:8. Rozsah ostruhárny je 6 000 m² na 1 000 kusů bažantů.

Obr. 15: Ostruhárna

Zdroj: autor

Voliér pro bažanty (Obrázek 16) je na území 15. Rozměry voliér jsou 39 x 22 m. Základem jsou ocelové trubky potažené pletivem s oky 50 x 50 mm a ve spodní části s menšími oky. V zemi jsou umístěny betonové pražce. Horní část voliér je potažena sítí. Při kraji je zabudovaná chodba pro přehánění bažantů do ostatních voliér (Obrázek 17). Bažanti tak nejsou vystavováni většímu stresu z přemístění. Rozsah voliér je 12 870 m² na 20 000 kusů bažantů.

Obr. 16: Voliéra pro bažanty

Zdroj: autor

Obr. 17: Přeháněcí chodba

Zdroj: autor

Vypouštěcí voliéry jsou zkonstruovány provizorně. Okolo remízu se natáhne 3 m vysoká síť, která je ve spodní části zatěžkána kameny. Uvnitř jsou umístěny zásypy a napáječky. Bažantí zvěř volně přelétá z voliéry a zpět.

V bažantnici je rozmístěno 50 zásypů (Obrázek 18) o rozměrech 120 x 100 cm. Přední sloupky jsou dlouhé 140 cm a zadní sloupky 130 cm. Dále jsou po bažantnici rozmístěna krmítka (Obrázek 19) a napáječky (Obrázek 20), které jsou připojeny hadicemi k vodnímu zdroji.

Obr. 18: Zásyp pro bažanty

Zdroj: autor

Obr. 19: Krmítko

Zdroj: autor

Obr. 20: Napáječka

Zdroj: autor

Počty druhů staveb a zařízení v bažantnici Pohoří se nachází v následující tabulce (Tabulka 4).

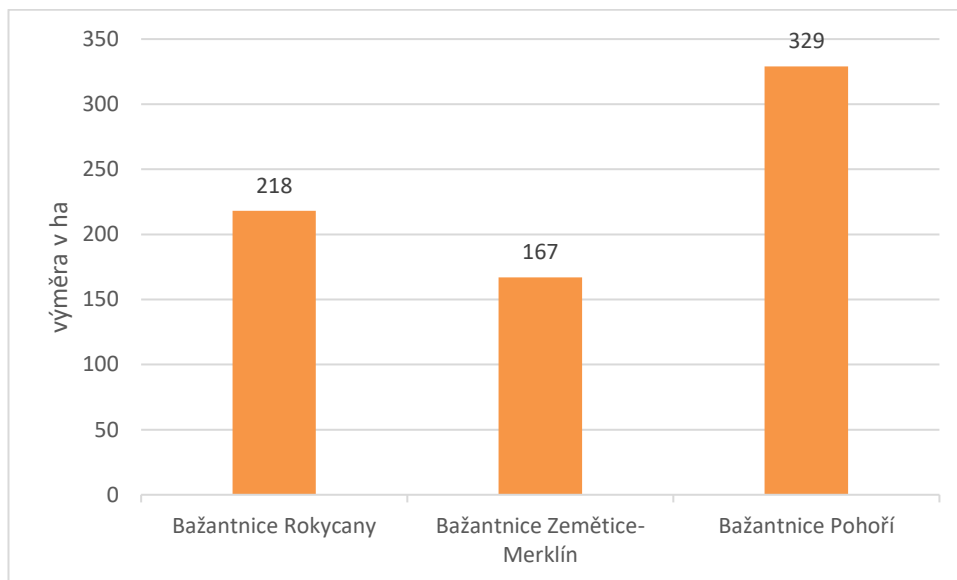
Tabulka 4: Počet jednotlivých druhů staveb a zařízení v bažantnici Pohoří

Název zařízení	Počet kusů
Odchovná hala	1
Voliéry	19
Zvěřní políčka	15
Zásypy	50
Krmítka	26
Napajedla	23
Sklad krmiv	3
Celkem	137

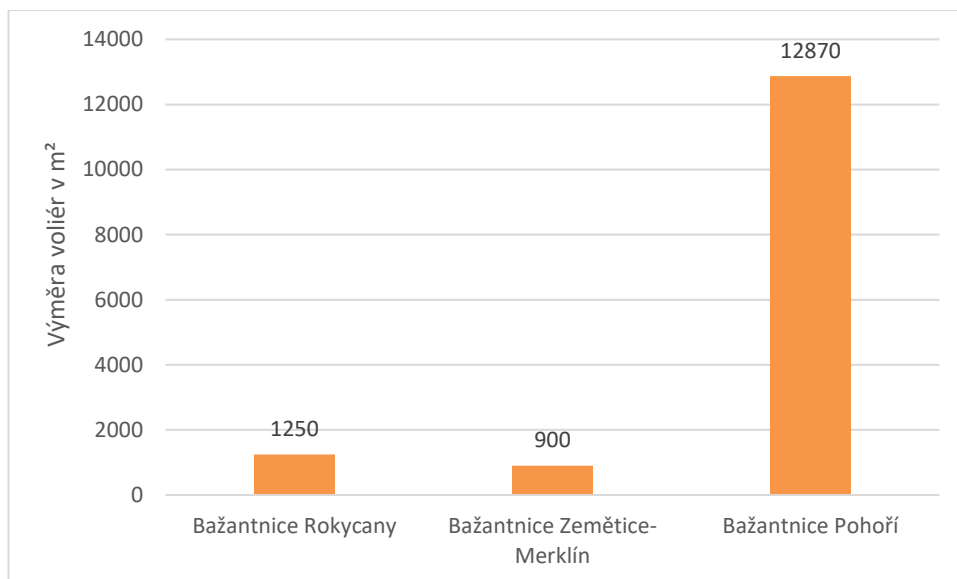

5.2. Porovnání bažantnic a odchoven

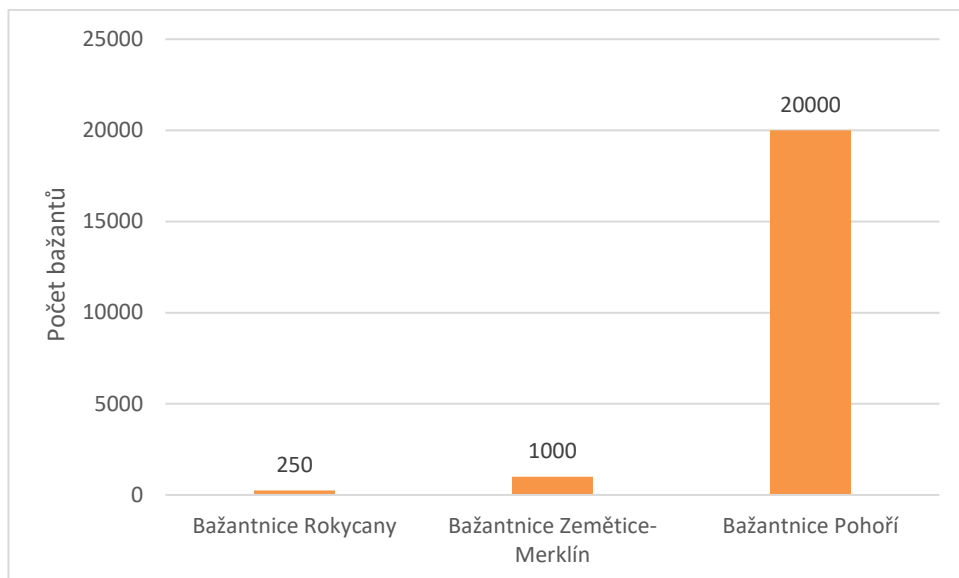
V následujících grafech jsou znázorněny výměry jednotlivých bažantnic (Graf 1), výměry voliér (Graf 2) a počty bažantů chovaných ve voliérách (Graf 3).

Graf 1: Porovnání výměr vybraných bažantnic

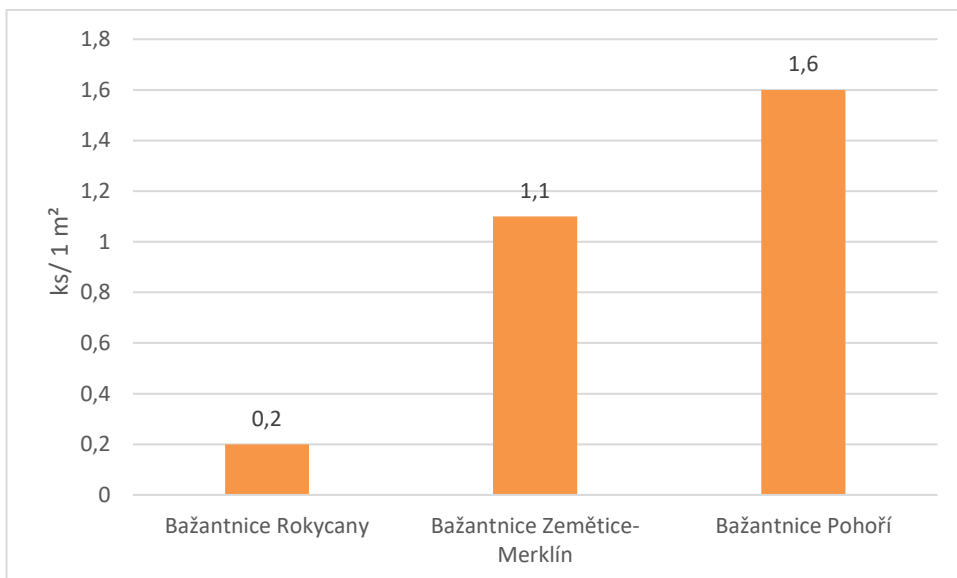

Graf 2: Výměra voliér v m² pro jednotlivé sledované bažantnice

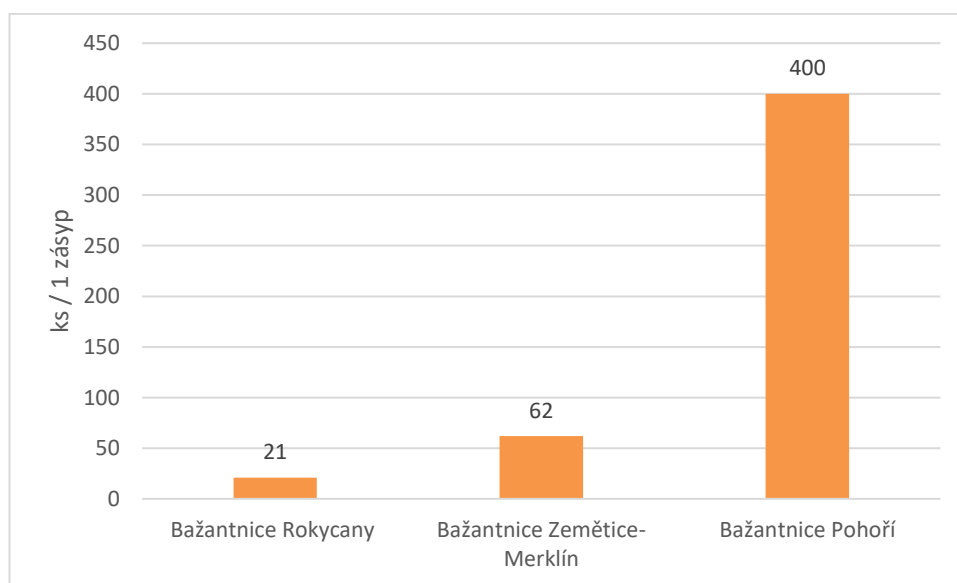

Graf 3: Počty bažantů ve voliérách v jednotlivých sledovaných bažantnicích

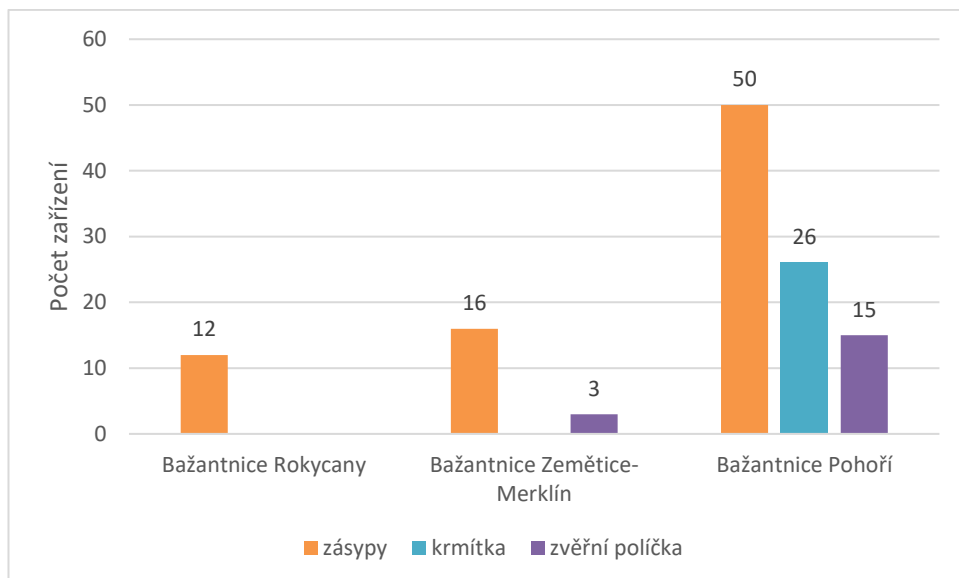
Porovnání počtu jedinců bažanta obecného na 1 m² voliéry je znázorněn v Grafu 4 a porovnání počtu bažantů na 1 zásyp v Grafu 5. Nejvíce bažantů na 1 zásyp připadá na bažantnici Pohoří, kde se vypouští nejvíce bažantů, proto jsou dále budována krmítka. Proto na jedno krmné zařízení připadá 263 kusů bažantí zvěře. V bažantnicích Zemětice – Merklín a Pohoří jsou zakládána zvěřní políčka, aby pro bažanty zajistili potřebné množství potravy a také krytu. Srovnání všech krmných zařízení najdeme v Grafu 6. V bažantnici Pohoří se nachází 15 zvěřních políček, každé políčko o velikosti 1 ha. V bažantnici Zemětice – Merklín se nachází 3 zvěřní políčka, jedno políčko o velikosti 1 ha.

Graf 4: Počet jedinců bažanta obecného na 1 m² plochy voliéry

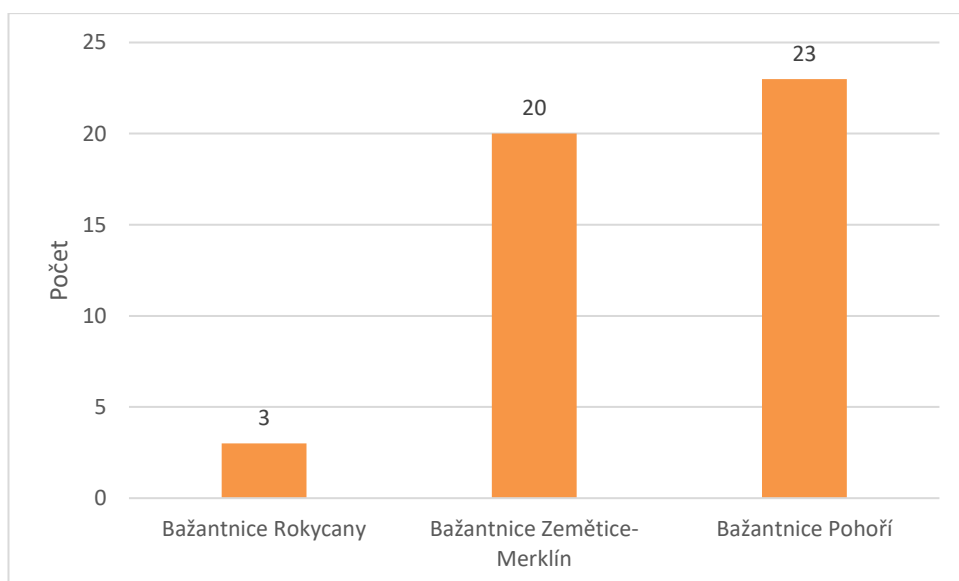

Graf 5: Počet bažantů na 1 zásyp ve sledovaných bažantnicích

Graf 6: Porovnání počtů zásypů, krmítek a zvěřních políček

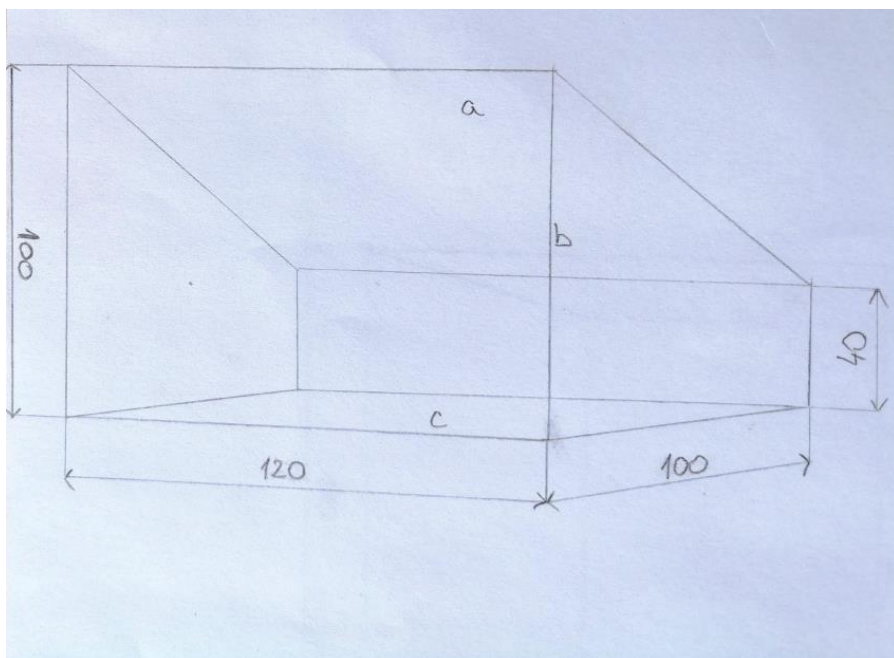
Napajedla jsou důležitým mysliveckým zařízením v bažantnicích. V Grafu 7 byly porovnávány počty napajedel umístěné v bažantnicích. Nejvíce napajedel se nachází v bažantnici Pohoří. V bažantnici Rokycany protéká řeka Klabava, proto zde nalezneme menší počet napajedel. V bažantnici Zemětice – Merklín připadá jedno napajedlo na 8 ha plochy a v bažantnici Pohoří na 14 ha plochy. Napajedla jsou různých velikostí.

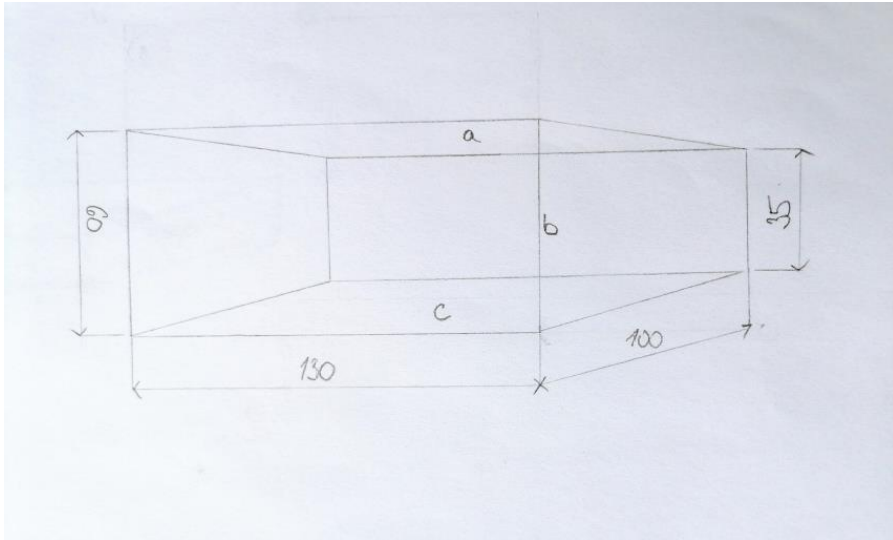
Graf 7: Porovnání počtů napajedel v jednotlivých bažantnicích

5.3. Technické výkresy zásypů

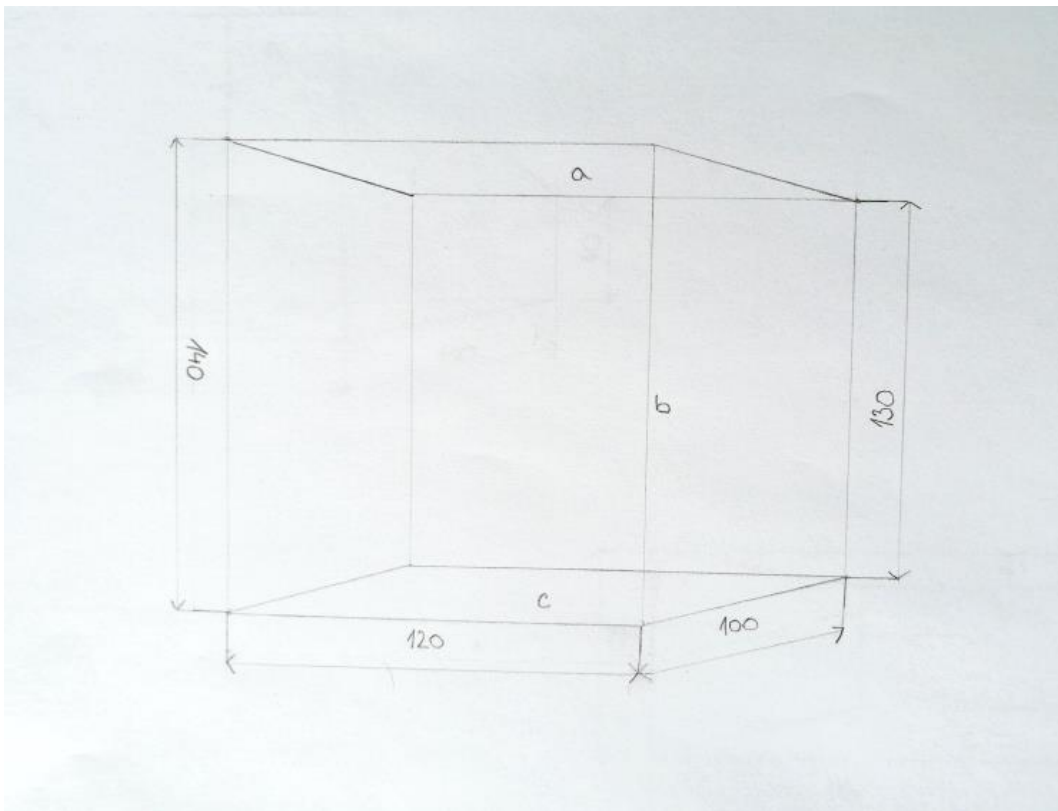
Technické výkresy srovnávají rozměry a konstrukce zásypů (Obr. 21, 22, 23). Konstrukce jsou stejného typu u všech tří zásypů, ale rozměry se liší. Rozměry základů jsou srovnatelné, jen výšky a zkosení střech zásypů se liší. V bažantnicích Rokycany a Zemětice – Merklín jsou zadní sloupky nižší a střecha více zkosená. V bažantnici Pohoří je střecha méně zkosená, přední a zadní sloupky se liší pouze o 10 cm. Tyto rozměry jsou v bažantnici u všech zásypů, kvůli snazší manipulaci při krmení, čištění a desinfekci zásypů.

Obrázek 21: Technický výkres zásypu v bažantnici Rokycany (kóty v cm)

Obrázek 22: Technický výkres zásypu v bažantnici Zemětice – Merklín (kóty v cm)

Obrázek 23: Technický výkres zásypu v bažantnici Pohoří (kóty v cm)

6. Diskuse

Z výsledků vyplývá, že na 1 m² voliéry připadá nejvíce bažantů v bažantnici Pohoří, ale toto číslo je ovlivněno tím, že odchov probíhá průběžně a výpočet je přepočítán na celkovou produkci bažantů. Nejmenší počet bažantů na 1 m² voliéry mají v bažantnici Rokycany, jelikož vypouští menší počet bažantů do prostornějších voliér. Voliéry jsou vyšší a mají zabudovaná hřadovací místa a tím zajišťují větší létavost, před vypuštěním do bažantnice. Podle odborné literatury (Novotný, 2018) postačí do 9. týdne věku 500 m²/1000 kusů bažantí zvěře. Tento požadavek je splněn ve všech třech sledovaných bažantnicích. V bažantnici Pohoří najdeme u voliér přeháněcí chodbu, která je zde umístěna z důvodu, aby bažanti byli přepouštěni a ošetřováni v menším stresu. Do 14. týdne věku bažantí zvěře se doporučuje 2 m²/ 1 kus bažantí zvěře. Toto doporučení se aplikuje v poslední části odchovu, aby si bažanti neoštipali peří a neznehodnotili předchozí zdárný odchov. V bažantnici Pohoří a Zemětice – Merklín jsou z tohoto důvodu stavěny provizorní oplocenky, které se nacházejí v prostorách bažantnic. Z oplocenek mohou bažanti přelétat ven a také zpět, tím se zvyšuje jejich létavost a adaptace na nové prostředí. V bažantnici Rokycany se bažanti ponechávají ve voliérách až do jejich vypouštění.

Dle Zabloudila (2008) připadá na 1 zásyp 20–30 kusů bažantí zvěře a k napojení je potřeba 0,2 – 0,3 l vody na kus a den. Dle výsledků bylo zjištěno, že v bažantnici Rokycany je krmení zajištěno dostatečným počtem zásypů pro bažanty, kdežto v bažantnicích Zemětice-Merklín a Pohoří je zásypů na počet bažantů méně. Krmení je dále zajišťováno zvěřními políčky a krmítky. Ve výsledcích jsou technické výkresy zásypů, které se používají ve jmenovaných bažantnicích. Tyto zásypy se neliší konstrukcí, ale pouze rozměry. Konstrukčně jsou řešeny stejně jako uvádí Kokeš (1974).

Napájení zvěře je v intenzivních chovech zajištěno uměle vybudovanými napajedly a též přírodními zdroji. To znamená, že v intenzivních chovech je vodní režim řízen, voda je pravidelně doplňována a napajedly a napájecí zařízení pravidelně čištěna. V bažantnici Rokycany je napájení zvěře zajišťováno z přírodních zdrojů (řeka Klabava) a ve vzdálenější části bažantnice od vodního

zdroje je vodní režim zajištěn napáječkami. V bažantnicích Zemětice – Merklín a Pohoří je voda zajišťována napáječkami a napajedly, které jsou rozmístěny po celé rozloze bažantnic.

Dalším faktorem ovlivňujícím úspěšnost odchovu bažanta je výskyt predátorů. Ve sledovaných bažantnicích je bažantí zvěř ve voliérách chráněna elektrickým ohradníkem. Po vypuštění bažantů do volnosti jsou v bažantnicích rozmístěny lapací zařízení, jako ochrana před predátory. V bažantnici Pohoří mají větší úmrtnost po vypuštění bažantů do prostoru bažantnice, jelikož je zde vypouštěno 20000 kusů bažantí zvěře a objevují se v bažantnici ve větším počtu také predátoři. Doporučila bych zde umístit vyšší počet lapacích zařízení.

Významným faktorem, který má vliv na odchov bažanta je také kryt pro zvěř. V bažantnicích jsou využívány přirozené kryty pro zvěř a dále jsou dle potřeby budovány uměle v prostorech vypouštění zvěře.

7. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo popsat jednotlivé myslivecké stavby a zařízení ve vybraných bažantnicích a srovnat je mezi sebou. Hlavním rozdílem mezi bažantnicemi je provozovatel. Zatímco bažantnice Pohoří je provozována firmou a bažanty odchovává pro další prodej a zajištění svých komerčních lovů, tak bažantnice Rokycany a Zemětice – Merklín odchovává bažanty pouze pro zajištění vlastních společných lovů. Z výsledků vyplývá, že rozlohy voliér jsou pro bažanty dostačující do 9. týdne věku, poté bažantnice Zemětice-Merklín a Pohoří sestavují provizorní oplocenky, které bažanti mohou přelétat. Tím splňují doporučený prostor pro další růst bažantů. V bažantnici Rokycany je dostatečný počet zásypů, proto zde nenajdeme další druhy krmných zařízení. V bažantnicích Zemětice-Merklín a Pohoří jsou podle výsledků počty zásypů na počet bažantů nedostačující, proto se v bažantnicích nacházejí zvěřní políčka a krmítka, aby bažantí zvěř měla dostatek potravy. Zásypy v bažantnicích jsou stejné konstrukce, liší se pouze rozměry. V bažantnici Pohoří mají zásypy přední sloupky 140 cm vysoké, z důvodu lepší manipulace při krmení a čištění prostor zásypů.

Závěrem lze konstatovat, že výsledky a doporučení vyplývající z této práce budou přínosem pro současné i budoucí chovatele a zájemce o myslivost, a tím přispějí ke zlepšení stavu chovů drobné zvěře v našich ekonomických a společenských podmínkách.

8. Seznam literatury a použitých zdrojů

1. BAIER, Jiří; TÝN, Zdeněk. *Ochrana dřeva*. 3. vyd. přeprac. a dopl. Praha: Grada, 1996. Profi & hobby. ISBN 80-7169-275-1.
2. BEHNKE, Hans; CLAUSSEN, Günter. *Fasan und Rebhuhn – Biologie, Hege, Aufzucht*. Stuttgart: Franckh – Kosmos Verlahs – GmbH & Co, 2007. 133 s. ISBN 978-80-86891-72-9.
3. BEJČEK, František. *Penzum znalostí z myslivosti: pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek, pro soudobé myslivce i lovce, pro sokolníky, kynology, střelce, přátele myslivosti, pro milovníky přírody, ochránce zvířat a životního prostředí*. 11. vyd. Praha: Druckvo, 2011, 879 s. ISBN 978-80-904417-0-5.
4. ČERVENÝ, Jaroslav. *Ottova encyklopedie: Myslivost*. Praha: 2013, 439 s.
5. Česko. Ministerstvo zemědělství. Vyhláška č. 7 ze dne 17. prosince 2003 o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 2. Dostupné také z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-7>
6. FORST, Pavel; FORST Jindřich; BROŽ Václav; KUČERA Vlastimil; KOVÁČ Ján; NOVÁKOVÁ Eliška; WURZINGER Hubert; LANKAŠ Karel; ZELENÝ Luboš. *Myslivost*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1975. 479 s. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství.
7. HANUŠ, Václav; FIŠER Zdeněk. *Bažant – způsoby chovu a umělý odchov kuřat*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR, 1972. 55 s.
8. HANZAL, Vladimír; HART, Vlastimil; JANISZEWSKI, Pawel; MRKVIČKOVÁ KOŘANOVÁ, Diana; NOVÁKOVÁ, Petra. *Myslivost I*. 1. vyd. Praha: Druckvo, 2016, 392 s. ISBN 978-80-87668-23-8.
9. HELL, Pavol. *Nová příručka myslivce do kapsy*. 2. vyd. Překlad Josef Hromas. Bratislava: Příroda, c2004. ISBN 80-07-01303-2.
10. HROMAS, Josef; ROTSCHEIN, Jiří. *Myslivecká zařízení v honitbách*. České Budějovice: Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR ve výstavnictví zemědělství a výživy České Budějovice, 1986.

11. HROMAS, Josef a kolektiv. *Myslivost*. 1. vyd. Písek: Matice lesnická s.r.o., 2000. 491 s. ISBN 80-86271-04-8.
12. KOKEŠ, Otakar. *Myslivecká zařízení v honitbách*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1974, 163 s. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství.
13. KOMÁREK, Vladimír; KOČIŠ Jozef. *Biologické základy poľovnej zveri*. Bratislava: Príroda, 1991. Veterinárstvo. ISBN 80-07-00244-8.
14. KOZLOVA E. V.: *On the spring life and breeding habits of the Pheasant in Tadjikistan*. Ibis, 1947, 89, s. 423-428
15. KUČERA, Oldřich; KUČEROVÁ, Jozefína; HAVRÁNEK, František. *Zajíc včera, dnes a zítra*. 2. vyd. Uhlířské Janovice: SILVESTRIS, 2006. ISBN 978-80-901775-9-8.
16. LOCHMANN, Josef; HANZAL, Vladimír. *Myslivost v obrazech zoologie*. 3. vyd. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, 1996, 120 s.
17. MOTTL, Stanislav. *Myslivecká příručka*. 2. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970, 301 s. Lesnictví a myslivost.
18. MOTTL, Stanislav; VINTIKA, Karel; STEJSKAL, František; HENDRYCH, Vladimír; MIMRA, Vladimír; SCHNEEBERG, Alexandr. *Myslivost*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1966, 492 s. Lesnictví a myslivost.
19. MYSLIVECKÝ ŘÁD. *Myslivost* [online], Českomoravská myslivecká jednota, 2004. Dostupné také z WWW: <https://www.myslivost.cz/Informace-pro-myslivce/Legislativa/Myslivecky-rad>
20. NOVOTNÝ, Milan. *Metodika voliérového odchovu bažantů – část I*. *Myslivost*, Stráž myslivosti časopis [online], 2018. květen. Dostupné z <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2018/Kveten-2018/Methodika-volieroveho-odchovu-bazantu-cast-I>
21. RAHN, Jörg. *Práce v honitbě péče o honitbu, myslivecká zařízení, pracovní nářadí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 127 s. *Myslivost v praxi*. ISBN 978-80-247-2568-0.

22. RAKUŠAN, Ctirad; BROŽ, Václav; HROMAS, Josef; HUSÁK, František; LOCHMAN, Josef; MACOUREK, Josef; PÁV, Jaromír; WOLF, Robert. *Základy myslivosti*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1979, 352 s.
23. ŠTEFKO, Jozef; REINPRECHT, Ladislav; KUKLÍK, Petr. *Dřevěné stavby: konstrukce, ochrana a údržba*. 2. vyd. Bratislava: JAGA, 2009. ISBN 978-80-8076-080-9.
24. TABER R. D.: *Observations on the breeding behavior of the Ring – necked Pheasant*. Condor, 1949, 51, s. 135-175.
25. VOSÁTKA, Josef; BEDNÁŘ, Vladimír; ERNST, Martin; FEUEREISEL, Josef; FOREJTEK, Pavel; HAVRÁNEK, František; KAMLER, Jiří; KOSTEČKA, Jaroslav; KOVAŘÍK, Jaromír; NOVOTNÝ, Vlastimil; VALA, Zdeněk; VOSÁTKA, Pavel; VOSÁTKA, Petr; ZELENKA, Jiří. *Myslivost*. 1. vyd. Praha: Druckvo, 2013, 702 s. ISBN 978-80-87668-08-5.
26. WOLF, Robert. *Československá myslivost: vydáno k IV. sjezdu ČMS*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1983.
27. KRÁLÍČEK, Luděk. *Populace koroptve polní – hlavní příčiny stávajícího stavu*. Myslivost, Stráž myslivosti časopis [online], 2007, září. Dostupné z <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Zari---2007/Populace-koroptve-polni---hlavni-priciny-stavajici>
28. SEDLÁKOVÁ, Lenka. *Myslivecké poličko*. Myslivost, Stráž myslivosti časopis [online], 2013, duben. Dostupné z <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Duben---2013/Myslivecke-policko>
29. ZABLOUDIL, František; VALA Zdeněk. *Bažant a koroptev, jejich životní potřeby v současnosti*. Myslivost, Stráž myslivosti časopis [online], 2008, listopad. Dostupné z <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Listopad---2008/Bazant-a-koroptev--jejich-zivotni-potreby-v-soucas>